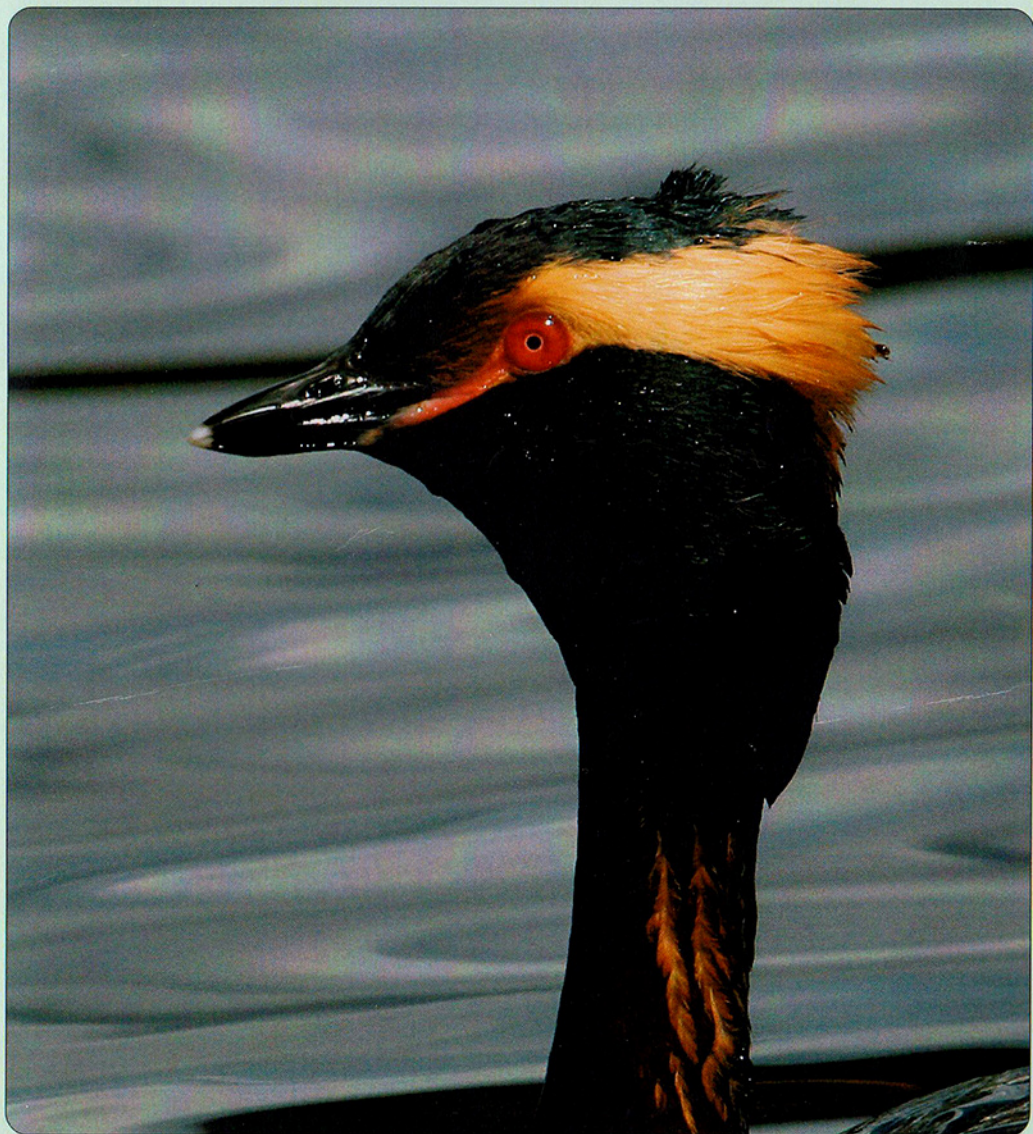

Fåglar i Sörmland

Supplement / 2007

Det Sörmländska fågelåret 2006

Fåglar i Sörmland

Fåglar i Sörmland ges ut med två nummer per år av Föreningen Sörmlands Ornitologer som är en ideell regionalförening till Sveriges Ornitologiska Förening. FSO verkar för vidgad kännedom om och bättre levnadsbetingelser för de sörmländska fåglarna. Vi vill också sprida intresse för ornitologi. Medlemskap i FSO för 2007, vilket inkluderar föreningens tidning, erhålles genom att sätta in 150 kronor på postgiro 773 78-8. Familjemedlem 25 kr. Ansvarig utgivare för FiS är FSO:s ordförande, Jukka Väyrynen (0157-441 39).

Styrelsen kontaktas på
fso@sormlandsornitologerna.se

Medlemsservice

Adressändring, medlemskap, försäljning etc

Andreas Grabs kassör
Skiringe gård
642 92 Flen
0157 - 131 90

Redaktionellt material

Redaktionellt material skickas till redaktören. Helst som e-post eller på diskett med bifogad utskrift. Givetvis tas även hand- och maskinskrivet material emot. Bilder skickas till bildredaktören som dia, papperskopia eller i digitalt format.

Manusstopp för nr 2/2007 är den 10/10.

Upplaga: 300 ex

Omslag: Svarthakedopping
Foto Göran Andersson

Tryckt av: Flens Offsettryck AB

Redaktion

Göran Andersson Redaktör
Forssavägen Mosstorp
642 93 Flen
0157 - 135 10

Göran Altstedt Bildansvarig

Per Flodin Skribent & faktagranskare

Kontaktar redaktionen gör du på
fis@sormlandsornitologerna.se

Lokalföreningar

Ornitologiska Klubben i Eskilstuna

Lennart Eriksson
016-35 14 21

**Katrineholm/Vingåkers
Ornitologiska Förening**

Pelle Moqvist
0150-527 89

**Fågelföreningen Tärnan
Nyköping/Oxelösund**

Ingvar Jansson
0155-28 73 73

Strängnäs Ornitologiska Klubb

Leif Ekblom
0152-511 54

Södertäljes Ornitologiska Förening

Stig Strid
08-550 944 17

Inledaren

Faunaövervakning!

Det låter väl lagom ambitiöst och nästan pretentiöst, men det är faktiskt just det vi håller på med. Om man skriver ner en enskild fågelskådares fynd under ett år och jämför det med tidigare år så kommer man sällan att kunna dra några särskilda slutsatser. Detta gäller åtminstone om man bedrivit sitt fågelskådande någorlunda slumpvis och i normal omfattning. Om man däremot samlar all data alla aktiva skådare bidrar med under ett år blir läget omedelbart något annat. Plötsligen börjar vi åtminstone för vissa arter kunna skönja mönster och kunna dra slutsatser. Orkar man sedan ha en kontinuitet över flera årtionden blir den samlade informationen ovärderlig.

Som ni säkert känner till har vi svenska fågelskådare i ökande omfattning samlat våra fynd sedan just flera årtionden. Allteftersom tiden gått har hanteringen moderniserats och datamängden ökat. Idag har vi som bekant ett formidabelt verktyg i form av Artportalen som dels säkerställer väldigt mycket mer datafångst och som dessutom möjliggör en oerhört mycket effektivare hantering av alla dessa fynd. Det finns oändliga möjligheter för eftersök, analys, filtrering, sammanställning, presentation etc av denna data. Det supplement du håller i handen är ett direkt resultat av bearbetning av data från den del av Artportalen vi kallar Svalan.

Datamängden har som sagt ökat, men det finns fortfarande utrymme för mer, eller kanske snarare annan kompletterande, information. Det jag tänker på i första hand är fynd med häckningskriterier. Om du gör en observation där häckning misstänks blir ditt fynd mycket mer värdefullt om du använder något av de gamla välbekanta atlaskriterier du finner valbara vid inrapporteringen. Detta blir givetvis ändå viktigare om det gäller skyddsvärda arter som exempelvis de i röddatalistan.

Om du någon gång undrar över hur du bör agera i ditt rapporterande, eller har funderingar kring frågor rörande fågelfynd och deras hantering, är du alltid varmt välkommen att kontakta någon inom Rrk Sörmland så ska vi hjälpa dig efter bästa förmåga.

Tack för dina rapporter!

För Rrk Sörmland

Göran Andersson

Rrk's ledamöter – personer och ansvar från våren 2007

Under arbetet med rapporter inkomna under 2007 består Rrk Sörmland även fortsättningsvis av åtta ledamöter. Lennart Eriksson från Eskilstuna har lämnat oss och tackas härmed för sin arbetsinsats. Som nämndes redan i förra supplementet så ställs det höga krav på Rrk som förvaltare av Svalan med de rekordmånga rapporter som inkommer, samtidigt som ordinarie arbete med sammanställning av årsrapporten och bedömningar av raritetsrapporter ökar i omfattning. Därför behöver en sådan resurs som Lennart ersätts vilket görs genom att Kent Söderberg från Strängnäs gör "come back". Kent har erfarenhet av Rrk-arbete i Sörmland sedan tidigare och har mycket god koll på fåglar och fågelskådare i Sörmland.

Bemanningen ser ut som följer:

Håkan Lernefalk, Katrineholm
Sammanställande och rapportmottagare
Storgatan 16 A
641 45 Katrineholm
0150-511-34

Kent Söderberg, Strängnäs,
Sammanställningsansvarig

Jan Gustafsson, Oxelösund,
Sammanställnings- & listansvarig
samt ansvarig för Sörmlandssvaren

Örjan Jitelius, Trosa,
Sammanställningsansvarig

Göran Andersson, Flen,
Ansvarig supplementet & Sörmlandssvaren

Per Flodin, Flen,
Ansvarig Svalan & webbmaster Rrk:s hemsida

Joachim Strengbom, Eskilstuna
Sammanställningsansvarig

Jan Hägg, Nyköping
Sammanställningsansvarig

Skriftliga rapporter skickas till rapportmottagaren och för den som vill komma i kontakt med Rrk Sörmland via mejl så gäller adressen:

rrk@sormlandsornitologerna.se

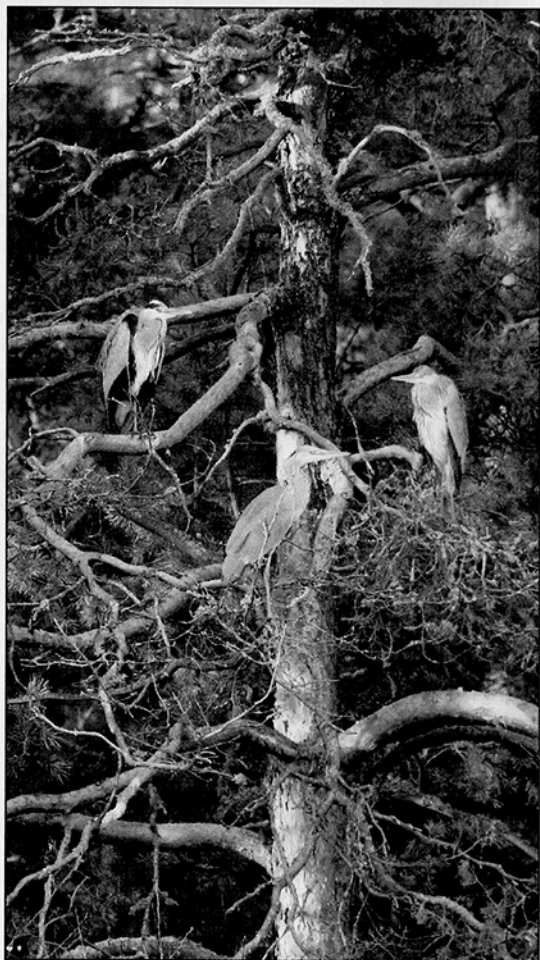

Foto Göran Andersson

Häckande hägrar är en rapport som mer än gärna omhändertas av Rrk

Allmänt om rapportering

Alla rapporter, även de som ska behandlas av Rk (Riks), skickas till rapportmottagaren. Använd gärna E-post!

Skriftliga rapporter gällande 2007 skickas in senast 5:e januari, 2008 för att komma med i rätt årsrapport. Vi ser helst att Du använder rapportsystemet Svalan och att du rapporterar successivt. Rapporter inskrivna i rapportsystemet Svalan efter den 5:e januari riskerar att inte komma med i rätt årssammanställning.

Som vanligt gäller att observationer inkomna till Sörmlandssvaren jämföras med skriftliga rapporter. Detta under förutsättning att rapportören lämnat namn och telefonnummer. Dessa fynd noteras sedan i Svalan genom Rk:s försorg. Det innebär förstås att den absolut lämpligaste rapporteringsformen är att Du själv rapporterar direkt i Svalan löpande under året. Detta besparar Rk mycket arbete och ger utmärkta möjligheter till att bearbeta data och göra analyser fortlöpande istället för att vänta till senvintern året därpå!

Glöm sedan inte beskrivningar av sällsyntare arter. Vilka dessa är framgår av rapportmallen och av nedanstående text. Rapportmall kan erhållas från Rk:s ledamöter eller från Rk:s hemsida <http://rk.sormlandsornitologerna.se>. För den som rapporterar i Svalan finns numera en synnerligen smidig möjlighet att rapportera direkt i en raritetsblankett och skicka i densamma helt via Svalan. Se f.ö. artikel i Fåglar i Sörmland nr 1 2006.

Oavsett om du använder en pappersblankett eller digital dito bör du sedan skicka din beskrivning snarast till rapportmottagaren så Rk får en möjlighet att bedöma densamma i tid.

Notera att det går bra att rapportera även känslig information såsom häckningar av rovfåglar o.d. Dessa publiceras naturligtvis inte i detalj, men kännedomen om dem kan vara avgörande i fågelskyddsarbetet.

Arter till Rk (men som rapporteras till Rk)

Följande sällsyntare arter och raser ska bedömas av raritetskommittén:

1. Nya arter eller raser för landet
2. Arter eller raser som t.o.m. 1988 observerats färre än 20 ggr i landet enligt Sveriges fåglar (SOF 2002). Gäller ej nilgås och rödspov (rasen islandica).
3. Följande arter och raser (vilka observerats fler än 20 gånger i landet): stormsvala, toppskarv, purpurhäger, amerikansk bläsand, ringand, vitögd dykand, vitnackad svärta (ej adulta hanar), ormörn, stäpphök, mindre skrikörn, större skrikörn, stäppörn, dvärgörn, småtrapp, stortrapp, sibirisk tundrapipare, tärnmås, kaspisk trut, medelhavstrut, vitvingad trut, ismås, sandtärna, spetsbergsgrißla, stäppflyghöna, mellanspett, vattenpiplärka, gulärla (raserna feldegg och flavissima/lutea), sydnäktergal, blåhake (rasen cyanecula), svarthakad buskskvätta (rasgruppen maura/stejnegeri), stenskvätta (rasen leucorhoa), ökenstenskvätta, vattensångare, rödstrupig sångare, videsångare, brunsångare, gransångare (rasen tristis, endast handhållna beaktas), rödhuvad törnskata, gyllensparv och svarthuvad sparv.
4. Övriga arter och raser som regional rapportkommitté vill hänskjuta till Rk för yttrande, eller sådana som Rk på eget initiativ önskar granska.

Fågelrapport 2006

Foto Göran Andersson

Gladans framgångar i Sydsverige återspeglas i ett ökande antal fynd i vårt rapportområde. Det finns all anledning att vara uppmärksam på dessa Sörmländska glador då ytterligare häckningar framstår som alltmer troliga. Ovan avbildade individ är en av de två som uppehöll sig vid Stensjön, Katrineholm.

Svart svan *Cygnus atratus*

(-2005:5/6) (2006:1/3)

Årets fynd av denna parkrymning är det sjätte för rapportområdet och det första för Katrineholm. De övriga fynden har gjorts i Nyköping-Oxelösundsområdet.

Fynd: 3 ex rastande Genne Kvarn, Värmbol - Djulösjön, Katrineholm 23.3-9.4 (Håkan Lernefalk, Pelle Moqvist, Bengt Larsson m.fl.).

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Vårfynden har ökat under senare år. Trettio tre ex sågs rasta och sträcka runt om i rapportområdet. Till det kommer två större flockar den 9.4 om 19 och 14 ex.

Under hösten rekordlåga ett fynd.

Fynd (stora flockar samt höst):

19 ad stationär Skåra viltvatten, Nyköping 9.4 (Andreas Grabs, Göran Andersson, Jan Hägg m.fl.).

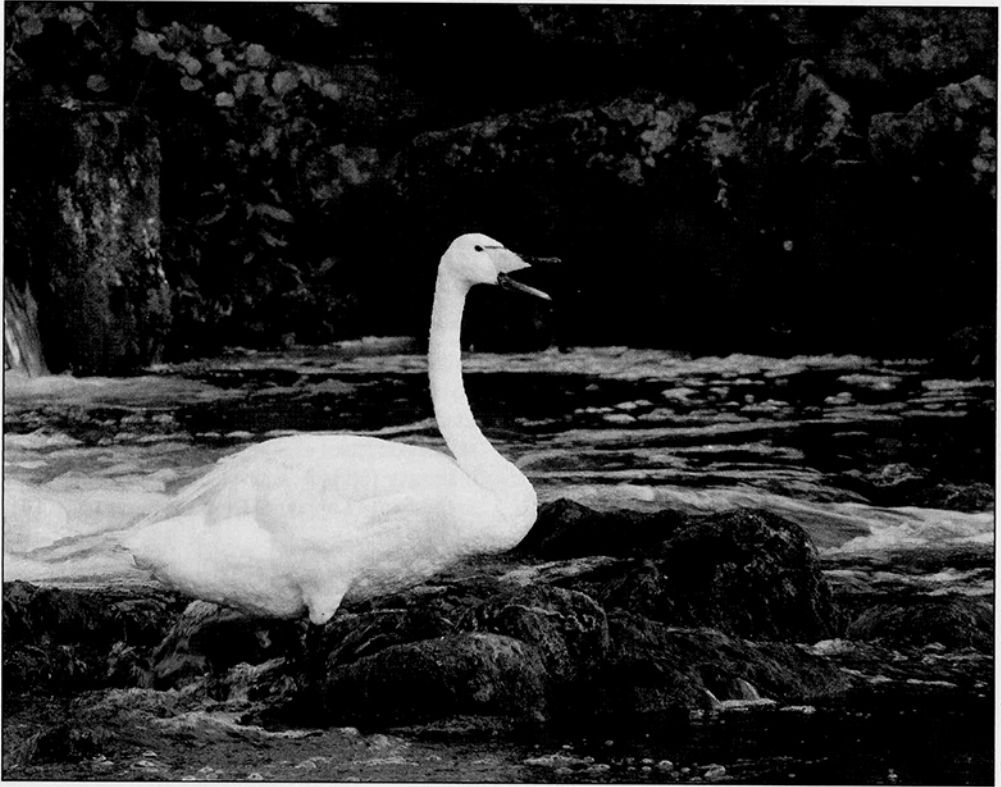

Foto Göran Andersson

Sångsvanar ses numera regelbundet året om i skiftande miljöer. Denna individ slog sig ner vid kvarnen i Trosaån och uppträdde helt oskyggt.

14 ex rast Strandstuviken-området, Nyköping 9.4 (Jan Sjöstedt, Nisse Nilsson). 1 2K+ str Vattentornet, Oxelösund 29.10 (Kalle Brinell).

En individmärkt bland de fyra vid Mörkö. Den märktes som ungfågel 11/8-04 vid ön Lovetski vid mynningen av Pechora floden. Den observerades vintern 05/06 vid Welney viltfågelreservat 41 km N om Cambridge i England. (Rrk-Srm, PFN, 060427).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Endast 10 rapporterade häckningar. Det är en halvering jämfört med rekordåret 2002 då 21 häckningar rapporterades. Vid 1997 års riksinventering hittades 12 häckningar. Sedan dess har sångsvanen ökat. Ser vi nu en minskning eller har rapporteringen varit bristfällig?

Sädgås *Anser fabalis*

De senaste åren har antalet rastande sädgäss ökat under hösten. De flesta ses i Skåraområdet, Nyköping, som mest 1100 ex 2-3.12 (Tommy Pettersson). Många stannade kvar året ut och 800 ex sågs 28.12 (Olle Pers).

Antalet rastande under våren tenderar däremot snarare att minska. I år ingen flock över 1000 ex, vilket inte var ovanligt förr.

Under våren gjordes tre fynd av halsmärkta sädgäss. 1 ex 1.4 Kafjärden, Eskilstuna (Joachim Strengbom), 1 ex 2.4. Valla, Katrineholm (Per Flodin och Göran Andersson) och 1 ex 9.4 och 12.4 Hallbosjön, Nyköping (Kalle Brinell och Andreas Grabs). Samtliga var märkta i norra Finland (av

samma ringmärkare!). Eskilstunafågeln märktes som vuxen 2002 vid Uleåborg. Vallafågeln märktes som vuxen 2004 vid Salla och fågeln från Hallbosjön märktes 2005 som 1K fågel i trakten av Uleåborg. Eskilstunafågeln har rapporterats hela 15 gånger efter den märktes bl.a. från Skåne (okt. 2002) och olika platser i Finland. Nio dagar efter det att den sågs utanför Eskilstuna sågs den igen vid Björneborg, Finland. Vallafågeln sågs i även Finland vid Kauhajoki i trakterna av Vasa 22.4, dvs knappt 3 veckor efter besöket utanför Katrineholm. Samma fågel sågs under 2005 i Skåne (feb.), Västmanland (mars) och Vasa (sept.). För gåsen från Hallbosjön finns inga tidigare fynd.

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus*

(-2005:14/23) (2006:9/24)

Efter 2000 har fynden av tundrasädgäss ökat och årets antal är det högsta någonsin.

Fynd (samtliga)

1 ex stationär Nibble, Ytterjärna, Södertälje k:n 31.1-2.2 (*Johannes Hermundsson, Juho Schellhammer, Anders Westlund). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna k:n 4.3-24.3 (*Joachim Strengbom, Lennart Eriksson, Örjan Jitelius m.fl.), 1 ex rast Kafjärden, Ostra, Eskilstuna k:n 11.4 (*Joachim Strengbom). 1 ex Skåra viltvatten, Skåraområdet, Nyköping k:n 17.4 (*Janne Oldebring, Kjell Sahlberg). 1 ex rast Skåraviken, Hallbosjön, Skåraområdet, Nyköping k:n 12.5 (*Andreas Grabs, *Per Flodin, *Göran Andersson, *Jan Hägg). 1 ex rast Gorsingeholm, Strängnäs k:n 30.9 (*Kent Söderberg, *Bernt Andersson). 1 ex str SV Svanviken, Nyköping k:n 7.10 (*Kalle Brinell). 10 ex rast Marsäng - Närmekaderna, Buskhyttan (Srm) 25.10-31.10 (*Jan Hägg). 7 ex stationär Skåra viltvatten, Skåraområdet, Nyköping k:n 30.11-9.12 (*Kalle Brinell, Jan Sjöstedt, Lennart Wahlén).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

De flesta ses under våren, precis som i år, då ca 30 ex sågs. Det är i nivå med de senaste åren. Färre ses under hösten. I år ca 15 ex.

Bläsgås *Anser albifrons*

Under hösten från 28.9 och året ut sågs ovanligt många bläsgäss rastande och sträckande runt om i rapportområdet. Totalt sågs bra över 1 000 ex. Normalt ses inte över 100 ex under hösten. Under våren sågs också ovanligt många bläsgäss, även om det inte var lika höga siffror då.

Det hör inte till vanligheterna med vinterfynd, men i år fanns flera ex kvar i Skåraområdet, Nyköping.

Fjällgås *Anser erythropus*

Angående de två fjällgäss som sågs vid Davik, Aspa, Nyköping så kan dessa konstateras vara på väg till Lappland. Den märkta (nr 435 en hona, den andra således en hane) släpptes ut i Lappland 1996. Den märkta är född på Öster-Malma och den omärkta är född vilt i Lappland. De övervintrar i Holland.

Fynd:

1 ad rast Vadsjön, Nyköping 29.3 (Jonny Werdin). 2 ad i par märkt Davik Ludgo, Aspa, Nyköping 9.4 (Jan & Anki Gustafsson, Örjan Jitelius, Nisse Nilsson). 2 ex Öster-Malma, Nyköping 30.4 (Janne Oldebring, Lennart Wahlén). 1 ex rast Strandstuviken-området, Nyköping 21.5 (Jan Sjöstedt).

Grågås *Anser anser*

Årets största flock var 3 100 ex i Tullgarnsområdet 15.9 (Ulf Modin, Per Lundkvist). I övrigt har flockar över 1 000 ex rastande setts i Stensjöområdet, Ålsta, Sörfjärden, Marsäng och Örstigs gård.

Vinterfynd hör inte till vanligheterna. Under året har det varit ovanligt många både i januari och december.

Fjällgås X vitkindad gås

Branta leucopsis X anser erythropus

(-2005:0/0) (2006:2/2)

Nedanstående rapporter representerar de första två fynden av denna hybrid. Bägge gjordes som synes vid samma lokal. Det ena under våren och det andra under hösten.

Fynd:

1 ex rastande Svanviken - Horns båtvarv, Nyköping 9.4-27.4 (*Jan Hägg, Kalle Brinell, Nisse Nilsson m.fl.). 1 ex rastande Svanviken, Nyköping 7.9-9.9 (*Jan Hägg, Kalle Brinell).

Grågås X kanadagås

Anser anser X branta canadensis

Mellan 25 och 30 ex av denna numera inte ovanliga hybrid. Det finns även rapporter om häckningar.

[Stripgås *Anser indicus*]

(-2005:19/22) (2006:1/1)

Två olika individer sågs under året. Individen i Runtunaområdet, Nyköping har godkänts som en stripgås med hybridtecken, men vilken art den är hybridiserad med har ännu inte kunnats klarläggas. Den har därför placerats under stripgås med denna kommentar. Fågeln kommer inte att läggas till i fyndstatusen eller i Sörmlandslistan.

Fynd:

1 ad rastande Runtuna-området - Segerstad, Runtuna - Skåraområdet - Gnesta 6.4-28.9 (*Hans Elias-

son, Jan Hägg, Thomas Larsson). 1 ex rastande Stenkvistafältet, Eskilstuna 22.10-28.10 (*Lennart Eriksson, *Leif Carlsson, Tommy Emanuelsson m.fl.).

[Dvärgsnögås *Anser rossii*]

(-2005:0/0) (2006:1/1)

Rapportområdets första fynd av denna troliga parkrymling gjordes i Oxelösund.

Fynd:

1 ad rastande Oxelösunds hamn - Stenvik - Kylvattendammen 5.6-7.6 (*Jan Sjöstedt, Thomas Larsson, Jan Gustafsson).

Prutgås *Branta bernicla*

Få fynd görs vanligtvis under våren, men detta år sågs dock ovanligt många. Totalt sågs hela 85 ex sträcka förbi utanför Oxelösund varav de flesta vid Femöre (Kalle Brinell). Under hösten sågs mer normala mängder och de flesta sågs som vanligt i Enskärsoområdet.

Inlandsfynd är inte årliga, men detta år gjordes dock ovanligt många under både vår och höst.

Ljusbukig prutgås

Branta bernicla hrota

(-2005:0/0) (2006:1/1)

Första fyndet i rapportområdet av denna ras som annars uppträder sparsamt men regelbundet i Sydsverige främst i samband med prutgåssträcket.

Fynd:

1 ex rastande Västerviken, Tullgarnområdet, Södertälje 7.7-8.7 (*Hans Norelius, Thomas Strid, Stefan Clason).

Vitkindad gås

Branta leucopsis

Häckningar finns rapporterade från Nyköping-Oxelösundsområdet och

Den omdiskuterade gåsen som tills vidare bedöms som stripgås med hybridinslag.

Foto Jan-Eric Hägerroth www.nh-foto.se

En krickhane ställer upp sig på en trädstam för fotografering. Häckningsfynden ökar och det återstår att se om det är tillfälligt eller en trend.

från Yngaren, Nyköping. Det är svårt att uppskatta antalet häckande par. Beståndet tycks dock öka så sakteliga och förra årets uppskattning om 75 häckande par kan även gälla för i år.

Gravand *Tadorna tadorna*

Två konstaterade häckningar är något färre än tidigare år. Häckningar endast rapporterade från skärgården.

Inga höstfynd i inlandet i år, men däremot för ovanlighetens skull fynd under våren.

Fynd (häckning, inland):

3 ad str N Vargholmen, Strängnäs 27.4 (Ulf Cas-
sel). 2 ex rast Ekeby våtmark, Eskilstuna 3.5-7.5
(Björn Jönsson, Jorma Jokinen, Thomas Gladh m.
fl.). 1 ex str O Lövön, Gillberga, Eskilstuna 6.5
(Kent Carlsson). 9 ex bo, ägg/ungar Griskär,
Krampö, Nyköping 11.6 (Ronny Fors). (7 pull)

bo, ägg/ungar Stora Garkast, Hartsö skärgård, Ny-
köping 18.6 (Örjan Jitelius).

[Mandarinand *Aix galericulata*]

(-2005:16/17) (2006:2/3)

Fjärde året i rad för individen i Oxelösund.
Fynd (samtliga):

1 ad hane stationär Kylvattendammen, Oxelösund
1.1-1.4 (Tommy Knutsson, Inger Midell, Nisse
Nilsson). 2 ad hane rast Hjälmaresund - Tandlaån,
Väg 214, Husby-Rekarne - Näshulta-området, Es-
kilstuna 8.4-27.5 (*Oskar Nilsson, Lennart Eriks-
son, Kent Carlsson). 1 ex Knutstorp viltvatten,
Katrineholm 27.9 (*Pelle Moqvist, *Krister An-
dersson).

Bläsand *Anas penelope*

Normalt uppträdande under vintern. Ett mycket högt antal rastande under hösten i Näsnaren-området, Katrineholm/Vingåker där 1450 ex räknades 15.10 (Håkan Lernefalk).

Snatteband *Anas strepera*

Utvecklingen är fortsatt positiv för snatteband. Antalet häckningar fortsätter att öka. Antalet vinterfynd har ökat beroende på de senaste årens milda vintrar.

Fynd (häckningar):

7 pull pulli/nyligen flygga Svavelgrund, Sörfjärden, Strängnäs 29.6 (Lars Broberg). 11 pull pulli/nyligen flygga Vadsjön, östra sidan, Nyköping 29.6 (Jan Hägg). 20 ad i par ruvande Brannäs våtmark, Oxelösund 1.7-8.8 (Tommy Knutsson). 1 ad hona bo, ägg/ungar Seminarieparken, Ytterjärna, Södertälje 4.7-5.7 (Johannes Hermundsson). 13 pull pulli/nyligen flygga Göksättersjön, Segerstad, Nyköping 10.7 (Jan Hägg).

Kricka *Anas crecca*

Tjugo häckningar, vilket är betydligt fler än vad som brukar rapporteras. Ca femton par häckade i Brannäs våtmark, Oxelösund (Tommy Knutsson).

Ovanligt gott om vinterfynd under året, vilket naturligtvis är en effekt av de milda vintrarna.

En ovanligt stor flock på 610 ex sågs i Näsnaren, Katrineholm 28.9 (Håkan Lernefalk, Agne Swenzén).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*

(-2005:7/7) (2006:1/1)

Åttonde fyndet för rapportområdet. De senaste sex har gjorts i Nyköpings kommun. I övrigt ett var från Södertälje och Katrineholm. Årets fynd är som de flesta från april medan två är från mars.

Fynd:

1 ad hane stationär Torpesta kvarn, Nyköping 30.4 (*Kent Gustafsson, Lennart Wahlén, Jan Hägg).

Stjärtand *Anas acuta*

De senaste årens milda vintrar har lett till fler vinterfynd.

Fynd (vinter):

1 honf rast Kylvattendammen, Oxelösund 29.1 (Kalle Brinell), 2 hane rast Lövsund, Runtuna-området, Nyköping 1.12 (Jan Hägg).

Årta *Anas querquedula*

Inga häckningar rapporterade. Rapport från 12 lokaler vilket är fler än de senaste åren.

Skedand *Anas clypeata*

Vinterfynd är ovanliga. Inga häckningar har rapporterats under året. Nio par finns rapporterade under häckningstid från 6 lokaler.

Brunand *Aythya ferina*

En flera års negativ utveckling tycktes ha brutits under 2005 och den trenden har förstärkts detta år då hela fem häckningar har rapporterats. Utöver de rapporterade häckningarna finns fynd från flera lokaler under häckningstid.

Större flockar än på flera år har också setts under hösten. Näsnaren har tidigare varit känd för stora höstflockar där upp till 800 ex har setts. Årets antal om 220 ex är det högsta på många år.

Fynd: (Häckningar, max fynd)

(2 1K) bo, ägg/ungar Ålsätters viltvatten, Katrineholm 16.4-24.7 (Håkan Lernefalk, Tommy & Jerry Emanuelsson, Bengt Larsson). (6 pull) bo, ägg/ungar Fostorp viltvatten, Katrineholm 25.5-11.6 (Agne Swenzén, Håkan Lernefalk). (2 pull) bo, ägg/ungar Fågeltornet Simsjön, Hölö, Södertälje 14.6 (Bo Ljungberg). (4 pull) bo, ägg/ungar Vadsjön, tornet, Nyköping 6.7-30.7 (Lennart Pettersson). (3 pull) bo, ägg/ungar Knutstorp viltvatten, Katrineholm 13.7-14.7 (Håkan Lernefalk). 220 ex Nya tornet, Näsnaren-området, Katrineholm 31.7-29.10 (Håkan Lernefalk, Agne Swenzén).

Vigg *Aythya fuligula*

Vi har blivit vana vid höga antal av rastande vigg ut vid kusten och årets högsta antal var hela 60 000 ex Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 14.1 (Per Flodin, Göran Andersson, Kalle Brinell m.fl.). Detta är det högsta antal som någonsin rapporterats. Se även artikel i FiS nr 1 2006.

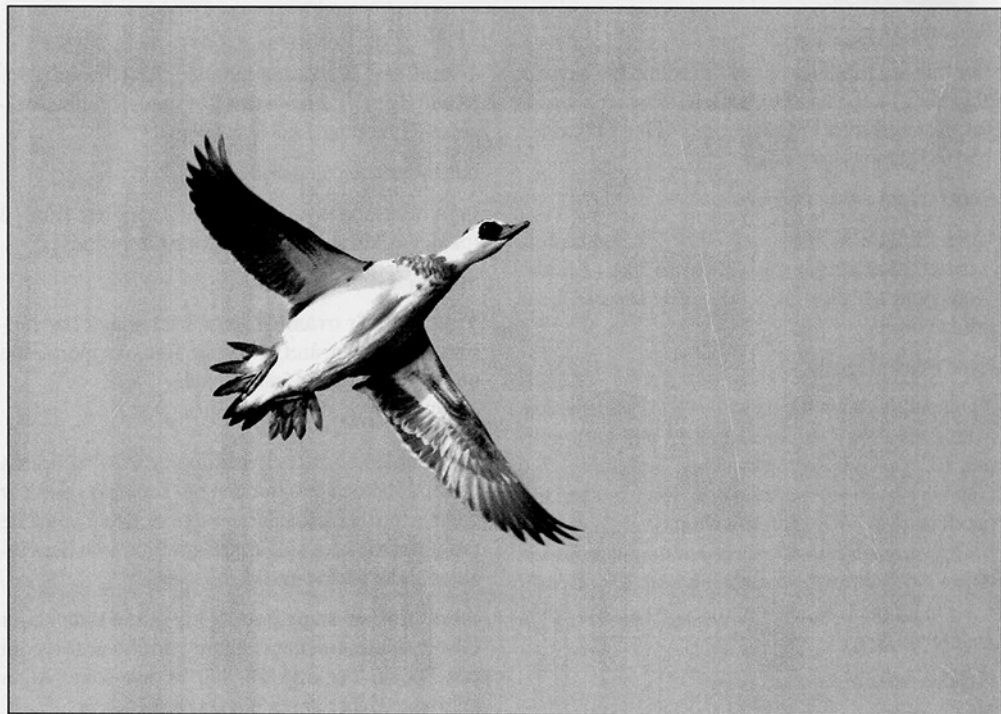

Foto Göran Andersson

Ett av årets mer spektakulära fynd var en konstaterad häckning av salskrake. Det ska bli mycket spännande att följa den fortsatta utvecklingen.

Bergand *Aythya marila*

De senaste åren har antalet övervintrande bergänder ökat kraftigt. Årets högsta antal var 2 500 ex 6.12 Sjösaviken, Nyköping (Jan Sjöstedt). Detta är visserligen något lägre än de senaste åren, men fortfarande ett högt antal. Antalen övervintrande vigg och bergand är även ur ett nationellt perspektiv mycket höga.

Vår och höst ses tillfälligt rastande fåglar i inlandet.

Fynd (inland):

1 2K Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1 (Kent Carlsson). 2 i par rast Nya tornet, Näsaren-området, Katrineholm 10.5 (Pelle Moqvist, Bengt Larsson, Krister Andersson). 4 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 29.8 (Lennart Pettersson). 3 ex Näsaren-området, Katrineholm 29.10 (Håkan Lernefalk, Agne Swenzén).

Ejder *Somateria mollissima*

Under april och maj görs regelbundet några fynd i inlandet.

Fynd (inland):

1 ad hane rast Kvicksundsbron, Eskilstuna 1.4-2.4 (Lennart Eriksson, Kjell Ingeström, Joachim Strengbom m.fl.). 5 ad rast Tosteröbron, Strängnäs 9.4 (Ulf Cassel). 2 ex förbifl. Mikaelgården, Södertälje 13.4 (Alex Roetemeijer). 2 ex str NO Hedenlundasjön, Flen 25.4 (Roger Mellroth). 16 ex str NO Myrkärr, Katrineholm 1.5 (Stig Löwenhamn). 1 hane str O Hjälmarsund, Eskilstuna 5.5 (Joachim Strengbom). 2 hane Väsbosundet, Fiskeboda, Katrineholm 17.5 (Krister Andersson).

Alförrädare *Polysticta stelleri*

(-2005:45/58) (2006:2/2)

Förra året sågs oväntat nog ingen alförrädare. Årets två ex är i nivå med tidigare år. Maj-juni fyndet i skärgården är naturligtvis uppseendeväckande, men jämför med liknande tidigare fynd av exempelvis praktejder.

Fynd (samtliga):

1 ex rast Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 10.1 (*Tommy Knutsson). 1 ad hane stationär Hartsö skärgård, Nyköping 7.5-18.6 (*Göran Altstedt, Lennart Wahlén).

Alfågel *Clangula hyemalis*

Årets fynd i inlandet är av normal omfattning. Flocken vid Femöre var en för Sörmland ovanligt stor ansamling. I Artportalen finns endast större ansamling rapporterad från Landsort.

Fynd: (inland, stor flock)

15 000 ex rast Femörehuvud, Oxelösund 21.3 (Kalle Brinell, Thomas Larsson). 2 i par rast Kalvsjön, Näshulta-området, Eskilstuna 29.4 (Joachim Strengbom, Kent Carlsson). 5 ex rast Nya tornet, Näsnaren-området, Katrineholm 8.5 (Pelle Moqvist, Bengt Larsson, Krister Andersson m.fl.). 1 ad Nya tornet, Näsnaren-området, Katrineholm 15.10 (Håkan Lernefalk). 2 ex Nya tornet, Näsnaren-området, Katrineholm 19.11 (Håkan Lernefalk, Agne Swenzén, Krister Aronsson).

Sjööorre *Melanitta nigra*

Fremst under april och maj ses rastande och sträckande sjöorrar runt om i inlandet. Antalet rapporter har ökat under de senaste åren. Mellan den 4.4 och 13.5 sågs ett rekordstort antal runt om i inlandet. Bara den 29 april sågs drygt 360 ex rastande eller sträckande.

Svärta *Melanitta fusca*

Häckningar finns i år bara rapporterade från Vattungarna, Oxelösund.

Ca 310 ex sågs i inlandet under våren vilket är en mycket hög siffra. De flesta sågs sträcka vid Hjälmarensund, Eskilstuna.

Salskrake *Mergus albellus*

2004 och 2005 gjordes det observationer vid Tynnelsö i Strängnäs som tydde på häckning. I år konstaterades en häckning 3.7 med 7 pull simmande och som höll sig i närheten av två honfärgade och en hane på N Tynnelsö, Strängnäs (Yngve Meijer, Markku Kemppi). Det är den första konstaterade häckningen någonsin i vårt rapportområde och ett mycket anmärkningsvärt fynd.

Årets största flock var 170 ex 16-17.12 Strandstuvikenområdet, Nyköping (Jan Sjöstedt)

Småskrake *Mergus serrator*

Endast en häckning har rapporterats i år och den är från Mälaren. I inlandet är det i Mälaren och Hjälmaren som häckningar sker.

Storskrake *Mergus merganser*

Inga rapporter i år från Mälaren som brukar hysa större flockar. Inte heller från några andra lokaler har det rapporterats större ansamlingar. Ovanligt många sågs däremot sträcka förbi vattentornet i Oxelösund under hösten med 1080 ex 2.11 och 610 ex 3.11 (Kalle Brinell).

Järpe *Bonasa bonasia*

Totalt 15 fynd under året, varav en konstaterad häckning, ligger i nivå med förra årets 12 fynd. Järpen är en tillbakadragen och svårupptäckt fågel som trivs i miljöer som rätt sällan besöks av ornitologer så man kan anta att den är något vanligare än vad fynden antyder.

Fynd: (samtliga)

Konstaterad häckning: 1 kull Spatorp, Vingåker 27.6 (Lillemor Däckfors).

Övriga: 2 ex SV om Hornsund, Flen 5.2-11.2 (Göran Andersson). 1 ex NO Tåsjön, Hedmossen, Flen 25.2 (Per Flodin). 1 ex Stora Kvarnsjön, Gåsinge-Dillnäs, Gnesta 13.4 (Bertil Karlsson). 1 ex Kattnäs Kvarnsjö, Gnesta 15.4 (Bertil Karlsson). 2 ex Norra Mörkö, Södertälje 17.4 (Per Lundkvist). 1 ex Ålsjöområdet, Djupvik, Katrineholm 17.4-5.5 (Pelle Moqvist, Bengt Larsson, Krister Andersson). 2 ex Råby-Rekarne området, Eskilstuna 6.5 (Bengt Andersson). 1 ex Stora kalven, Gnesta 11.5

(Bertil Karlsson). 1 ex Smalsundet, Bälgviken, Eskilstuna 2.6 (Kent Carlsson). 1 ex Berga säteri, Åker, Strängnäs 28.8-1.10 (Bernt Andersson). 1 hane Gammelsta, V Hannsjön, Nyköping 31.8 (Jonny Werdin). 1 ex Långmaren, Trosa 20.10 (Örjan Jitelius). 2 ex Lännaområdet, Strängnäs 7.11 (Bernt Andersson). 2 ex Skogsby, Nyköping 10.11 (Krister Andersson).

Orre *Tetrao tetrix*

Från 2006 finns rapporter om 3 eller fler spelande tuppar på följande lokaler: Ålsjöområdet, Djupvik, Katrineholm (4 spelande), Bötesmossen, Nyköping (4 spelande), Vattgruvmossen, Södertälje (7 spelande), Hedmossen, Flen (6 spelande) och Smörmossen, Hedmossen, Flen (3 spelande). Dessutom finns ett flertal rapporter om enstaka spelande tuppar runt om i rapportområdet. Endast en konstaterad häckning har rapporterats under året: 1 höna med 4 ungar vid Nykvarnsvägen, Sjundaskogen, Södertälje 29.7 (Gunnar Grahn).

Tjäder *Tetrao urogallus*

Precis som 2005 är antalet rapporter mycket få och man kan återigen hänvisa till den pågående inventeringen av tjäder. I fjolårets rapport angavs att det i landskapet finns ca 100 spelplatser och att trenden möjligen är långsiktigt svagt positiv, något som sannolikt fortfarande gäller då det enligt kontakt med inventerare fortfarande rör sig om ca 100 kända spelplatser.

Av de rapporter som inkommit i Artportalen under året finns uppgifter om spelande tuppar på 6 lokaler, antalet tuppar på de 6 lokalerna varierar mellan 1 och 5. Dessutom finns 2 konstaterade häckningar där höna med ungar har setts, bägge i Åkers kronopark.

Se vidare FiS nr 2 2005

Rapphöna *Perdix perdix*

Enstaka fåglar eller mindre flockar sedda under i stort sett hela året. De flesta fynden kommer från mellersta och norra delarna av rapportområdet och fynd saknas helt från Trosa och Nyköpings kommuner. Största flocken höll till vid Hörningsholm, Norra Mörkö, Södertälje där upp till 12 ex sågs under perioden 2.9-3.11 (Stefan Clason, Erik Asp-

lund, Lennart Wahlén). Inga rapporter om häckningar, dock 5 fynd under maj och juni som kan indikera häckningsförsök.

Fynd: (maj-juli)

2 i par Mörkö, Södertälje 6.5 (Nils-Erik Ewers). 6 ex Gorsingeholm, Strängnäs 9.5 (Ulf Cassel). 2 ex Gesta viltvatten, Strängnäs 17.5 (Markku Kemppe). 2 ex Norrspånga V Vingåker, Vingåker 22.5 (Robert Öhman). 2 i par Merlänna, Lännaområdet, Strängnäs 10.6 (Bernt Andersson).

Vaktel *Coturnix coturnix*

63 spelande fåglar på 45 lokaler under perioden 25.5-22.8 är helt i nivå med de två föregående åren då 61 (2004) respektive 66 (2005) spelande fåglar rapporterades. 3 eller fler spelande rapporteras från 2 lokaler. Inga rapporter om häckningar, dock en observation av 3 fåglar i Eskilstuna under hösten. Dessutom gjordes en mera ovanlig observation av en nattsträckande fågel hörd över Nyköping i slutet av maj.

Fynd: (3 eller fler spelande och höstfynd).

5 spel/sång Stora Lundby Överselö, Strängnäs k:n, Srm 25.5-22.8 (Björn Carlsson, Yngve Meijer, Mats Rönngren m.fl.). 3 spel/sång Lid k:a, Nyköping k:n, Srm 24.6 (Jon Jörpeland). 3 stationär Kafjärden, Ostra, Eskilstuna k:n, Srm 13.9-14.9 (Joachim Strengbom, Kent Carlsson, Jonas Ericsson).

Smålom *Gavia stellata*

Årets ca 400 smålommar är troligen den högsta årssiffran någonsin i rapportområdet och en rejäl ökning jämfört med antalen de senaste åren. God bevakning av vårsträcket längs kusten är den huvudsakliga orsaken till den höga årssumman. Vid Femöre huvud, Oxelösund inräknades under våren (4/4-7/6) totalt 323 sträckande smålommar (Kalle Brinell m.fl.).

Fyndens fördelningen under året var följande: vinter (jan-feb) 17 ex, vår (mars-maj) 371 ex, sommar (juni) 3 ex, höst (sep-nov) 8 ex. Som tidigare är förvånansvärt få fynd under hösten.

Bland årets fynd finns även tre inlandsfynd av sträckande eller förbiflygande fåglar.

Fynd: (höga sträcksummor och inlandsfynd)
Höga sträcksummor: 56 ex str N Femörehuvud, Oxelösund 7.4 (Kalle Brinell). 62 ex str N Femörehuvud, Oxelösund 12.4 (Kalle Brinell, Andreas Grabs). 47 ex str N Femörehuvud, Oxelösund 30.4 (Kalle Brinell).

Inlandsfynd: 2 ex förbifl. Prästhällen, Prästfjärden, Mälaren, Strängnäs 26.4 (Kent Söderberg, Björn Carlsson). 1 ex str N Knutstorp viltvatten, Katrineholm 25.5 (Håkan Lernefalk). 1 ad str S Prästhällen, Prästfjärden, Mälaren, Strängnäs k:n 9.11 (Kent Söderberg).

Ob. små-/storlom *Gavia stellata/arctica*

En högre summa obestämda, sträckande små-/storlommar rapporteras från Femörehuvud, Oxelösund under våren: 55 ex str N 12.4 (Kalle Brinell, Andreas Grabs). Samma dag inräknades även 136 sträckande storlommar och 62 sträckande smålommar vid samma lokal. Totalt sträckte alltså 253 lommar förbi Femörehuvud denna dag vilket är en mycket fin siffra mätt med sörmländska mått.

Storlom *Gavia arctica*

Totalt finns 21 rapporter om konstaterade eller troliga häckningar, varav 8 från Bäven. Antalet rap

Foto Göran Andersson

Rapphönna är ett exempel på tydligt förskjutet utbredningsområde i Sörmland. Utplanteringar för jakt försvårar naturligtvis bedömningen av stammen och man kan med fog fråga sig om arten alls skulle finnas i vårt landskap utan dessa utsättningar.

porterade häckningar speglar säkert inte det verkliga antalet häckande par i rapportområdet särskilt väl då det enbart i Båven konstaterades ca 80 par som gjorde häckningsförsök under den inventering som gjordes 2003. En intressant observation av 51 rastande adulta fåglar gjordes i den relativt lilla Gölsjön strax norr om Båven den 18.8 (Leif Carlsson).

3 vinterfynd (varav ett i inlandet) samt några högre sträckssiffror från kusten under april rapporterades även under året.

Fynd: (vinter och mer än 50 sträckande eller rastande)

Vinter: 1 ex Femörehuvud, Oxelösund 7.1 (Lennart Wahlén). 12 ex Hartsö skärgård, Nyköping 7.1 (Lennart Wahlén). 2 ex rast Lystersta, Vingåker 31.12 (Lillemor Däckfors).

Mer än 50 ex sträckande eller rastande: 102 ex str N Femörehuvud, Oxelösund 7.4 (Kalle Brinell). 136 ex str NO Femörehuvud, Oxelösund 12.4 (Kalle Brinell, Andreas Grabs). 51 ex str N Femörehuvud, Oxelösund 15.4 (Kalle Brinell, Thomas Larsson). 100 ex str N Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 16.4 (Tommy Knutsson). 72 ex rast Örsbaken, Brannäs våtmark, Oxelösund 17.4 (Tommy Knutsson).

Svarträbbad islom *Gavia immer*

(-2005:3/3) (2006:1/1)

Ett fynd under året innebär att fyra fåglar nu setts i rapportområdet. Årets fågel sågs sträcka förbi mot SV tillsammans med en storlom. En vintertecknad fågel så sent i maj är med stor sannolikhet en 2k-fågel, men beskrivningen utesluter inte helt en sent ruggande äldre fågel.

Fynd:

1 trol. 2K str SV Femörehuvud, Femöre, Oxelösund 25.5 (*Kalle Brinell).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Tio rapporterade häckningar och rapporter under häckningstid från ytterligare tio lokaler. Något mindre än förra årets rekord på femton häckningar, men utvecklingen är fortsatt positiv.

Antalet par kan uppskattas till mellan 20 och 30.

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Vår och höst ses sträckande och rastande gråhakedoppingar varav de flesta vid kusten. Några enstaka ex brukar ses i inlandet och den 29 april sågs plötsligt extremt många ex i inlandet. Något som möjligen kan tillskrivas det ostadiga väder som rådde. Tre år i rad har nu ett ex setts i Onsberga, Nyköping under slutet av april och början av maj.

Fynd inlandet:

1 ex Lilla Näsnaren, Katrineholm 29.4 (Håkan Lernefalk, Krister Andersson, Pelle Moqvist m.fl.). 7 ex rast Lövön, Gillberga, Eskilstuna 29.4 (Kent Carlsson). 5 ex rast Orrhammaren, Flen 29.4 (Per Flodin, Jukka Väyrynen, Andreas Grabs). 1 ex stationär Östra Hjälmaran, Eskilstuna 29.4 (Kent Carlsson). 3 ex förbifl. Hasseludden, Näshultaområdet, Eskilstuna 29.4 (Joachim Strengbom). 1 ad rast Ålsätters viltvatten, Katrineholm 21.7-2.8 (Lillemor Däckfors, Krister Aronsson, Stig Löwenhamn m.fl.). 1 hane stationär Onsberga, Runtuna, Nyköping 30.4 (Arne Hellström, Kjell Karlsson).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Förra året uppskattades antalet häckande par till mellan 60 och 65. Den uppskattningen var troligen alldeles för låg eller också har det varit en kraftig ökning till i år. I år har det rapporterats ca 65 häckningar. Beståndet är nog numera närmare 80 till 90 par.

Vid riksinventeringen 1996 uppskattades beståndet till mellan 45 och 50 par. Sedan dess har det alltså skett nästan en fördubbling av beståndet vilket får sägas vara en anmärkningsvärd ökning. En stor del av orsaken är säkerligen den mängd av små/viltvatten som har anlagts i Sörmland under senare år.

Rördrom *Botaurus stellaris*

95 tutande hanar under året i rapportområdet. Från Söderjärden i Mälaren rapporteras endast 12 revirhävdande fåglar att jämföra med förra årets 22 ex. Den tydliga nedgången som rapporterats från Söderjärden syns dock inte i rapportområdet som

Foto Jan-Eric Hågerroth www.nh-foto.se

Svarthakedoppingen fortsätter att gynnas av våra viltvatten.

helhet då årets antal är helt i nivå med förra årets 99 tutande fåglar. Dessutom observerades 4 övervintrande fåglar på 3 lokaler under januari.

Fynd: (samtliga vinterfynd)

1 ex Valnaren, Strängnäs k:n 6.1 (Bernt Andersson). 2 ex Mellsjön, Nyköping k:n 8.1-23.2 (Markus Fredriksson, Jonny Werdin, Lars Hansson m.fl.). 1 ex födosökande Brandholmens reningsverk, Nyköping k:n 17.1 (Kalle Brinell, Inger Midell).

Ägretthäger *Egretta alba*

(-2005:13/13) (2006:1/1)

Med årets fynd har nu 14 ägretthägrar setts i rapportområdet. Rrk gör bedömningen att årets observationer gäller en och samma fågel som på kvällen den 12.5 sågs vid Skåraviken, Hallbosjön och som dagen efter rastade några timmar mitt på dagen vid Labro ängar, Sjösafjärden.

Fynd:

1 ex Skåraviken, Hallbosjön och Labro ängar, Nyköping 12.5-13.5 (*Andreas Grabs, Per Flodin, Ulf Widemo m.fl.).

Gråhäger *Ardea cinerea*

Rapporter om enstaka häckande par eller mindre kolonier där häckning har konstaterats finns från 11 lokaler i rapportområdet under året. Det totala antalet häckande par som rapporterats från 2006 hamnar på ungefär 83 par. De flesta av årets rapporterade kolonier ligger i Mälaren där även den största kolonin med 19 par noterades. De relativt få rapporter om häckning som finns att tillgå speglar sannolikt inte gråhägers verkliga förekomst i rapportområdet särskilt väl. Exempelvis saknas uppgifter från förra årets största koloni (70 par) på Korpholmen, Oxelösund.

Bivråk *Pernis apivorus*

Två konstaterade häckningar och 14 tänkbara häckningar (observationer med häckindicier). Toppen för sydsträckande bivråkar infaller i månads-skiftet augusti/september och från den perioden finns 4 rapporter om mer än 25 sträckande: 55 ex 28.8 Vattentornet Oxelösund (Kalle Brinell), 71 ex 5.9 Vattentornet Oxelösund (Kalle Brinell, Leif Nyström), 37 ex 5.9 Marsäng (Jan Hägg), 26 ex 9.9 Vattentornet Oxelösund (Kalle Brinell).

Brun glada *Milvus migrans*

(-2005:42/44) (2006:2/2)

Ett vårfynd 1 ex str N Sjöheden, Skiringe gård, Flen 16.4 (*Andreas Grabs) och ett sommarfynd, 1 ad förbifl. Bergshammar - Nyköpings stad - Aspa 17.6

(*Nisse Nilsson, *Toomas Maadre, *Hasse Berglund) är både numerärt och tidsmässigt normalt. Värt att notera är att Nyköpingsfågeln hade en kraftig ryggningslucka och sågs på flera platser av flera oberoende observatörer under den aktuella dagen.

Äldre fynd (2003): 1 ex sågs i anslutning till Malm-sjön vid Ändebol, Flen 13.7-2003 (*Jon Jörpeland)

Röd glada *Milvus milvus*

Antalet rapporter under året var glädjande nog högre än på länge. Svårt att exakt veta hur många olika individer som varit i cirkulation, men troligtvis rör det sig om upp till 15 ex. Det mest intressanta är de två individer som var mer eller mindre stationära i området kring Stensjön, Katrineholm från mitten av juli till i början av augusti. På samma lokal sågs även ett ex i början av september.

Foto Göran Andersson

Stäpphöken fortsätter att vara årlig i landskapet efter att tidigare ha varit en stor raritet. Här ses ungfågeln som uppehöll sig vid Väderbrunn, Nyköping.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

21 säkra eller troliga häckningar är troligtvis en grov underskattning av det verkliga häckbeståndet. Den låga siffran beror delvis på att få rapportörer markerar häckkriterier i samband med rapportering i Svalan. Hela 36 ex sträckande rapporterades från vattentornet Oxelösund den 5.9 (Kalle Brinell)

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Under året gjordes exceptionellt många vinterfynd. Normalt brukar det vara något januarifynd och upp till en handfull fynd från december. Från året finns två januarifynd och onormalt många decemberfynd. Exakt antal ex är svårbedömt, men det rör sig troligtvis om 18 ex under årets sista månad. Ett fynd faller inom ramen för sommarfynd, men bör betraktas som ett tidigt höstfynd snarare än som observation under häckningstid. I övrigt inga indicier som tyder på häckning i rapportområdet.

Vinterfynd (januari): 1 honf Brandholmen - Aspa gård - Vivesta 3.1-29.1 (Lillemor Däckfors, Bertil Karlsson, Nisse Nilsson). 1 honf förbifl. Lacka, Trosa 6.1 (Pierre Stålnäbb).

Sommarfynd: 1 hona födosökande Kyrkvattnet, Stora Malm-området, Katrineholm 27.7-30.7 (Hans Karlsson, Krister Andersson, Bengt Larsson m.fl.).

Stäpphök *Circus macrourus*

(-2005:9/9) (2006:2/2)

Två fynd är i nivå med de senaste åren. Ett vår och ett höstfynd stämmer tidsmässigt väl in med fyndbilderna från tidigare år. Mitten av maj och första veckan i september verkar vara bra tidpunkter att leta efter stäpphökar i vårt rapportområde. En 1K-fågel vid Väderbrunn stannande glädjande nog kvar under fyra dagar och kunde ses fint av många besökare.

Fynd: 1 ad hane Labro ängar, Nyköping 14.5 (*Bertil Karlsson, *Stig Larsson, *Ingvar Jansson). 1 1K hane Väderbrunn, Nyköping 2.9-5.9 (Lennart Wahlén, Janne Oldebring, Kalle Brinell m.fl.).

Ob. stäpp-/ängshök *Circus macrourus/pygargus*

(-2005:14/14) (2006:1/1)

En obestämd 1K stäpp-/ängshök sågs födosökande

vid Väderbrunn, Nyköping k:n 31.8 (*Lennart Wahlén). Det är möjligt, eller kanske t.o.m. troligt, att detta rör sig om samma individ som den stäpphök som uppehöll sig i området from 2.9.

Ängshök *Circus pygargus*

(-2005:75/85) (2006:5/5)

Inget av de fem fynd som gjorts under året indikerar att det finns häckande ängshök inom rapportområdet. Fynden rör sig troligtvis om kringströvande individer eller individer på flytt.

Fynd: 1 2K hane Marsäng - Svanviken, Nyköping 13.5-14.5 (*Thomas Larsson, Karl-Erik Häger, Sven-Olov Karlsson m.fl.). 1 ad hona förbifl. Öster-Malma, Nyköping 13.5 (*Niklas Holmqvist). 1 ad hona Sörkärr, SV Hallbosjön 14.5 (*Thomas Larsson). 1 hane str Solöfålden, Fogdö, Strängnäs 28.5 (*Magnus Brandel). 1 2K+ hona str SV Svärta gård, Nyköping 20.8 (*Torkel Pettersson, Leif Nyström, Tommy Knutsson m.fl.).

Duvhök *Accipiter gentilis*

Endast tre rapporter om lyckade häckningar eller rapporter som indikerar att häckning initieras. Även om duvhök inte är någon vanlig häckfågel hos oss så avspeglar antalet rapporter knappast artens status i området.

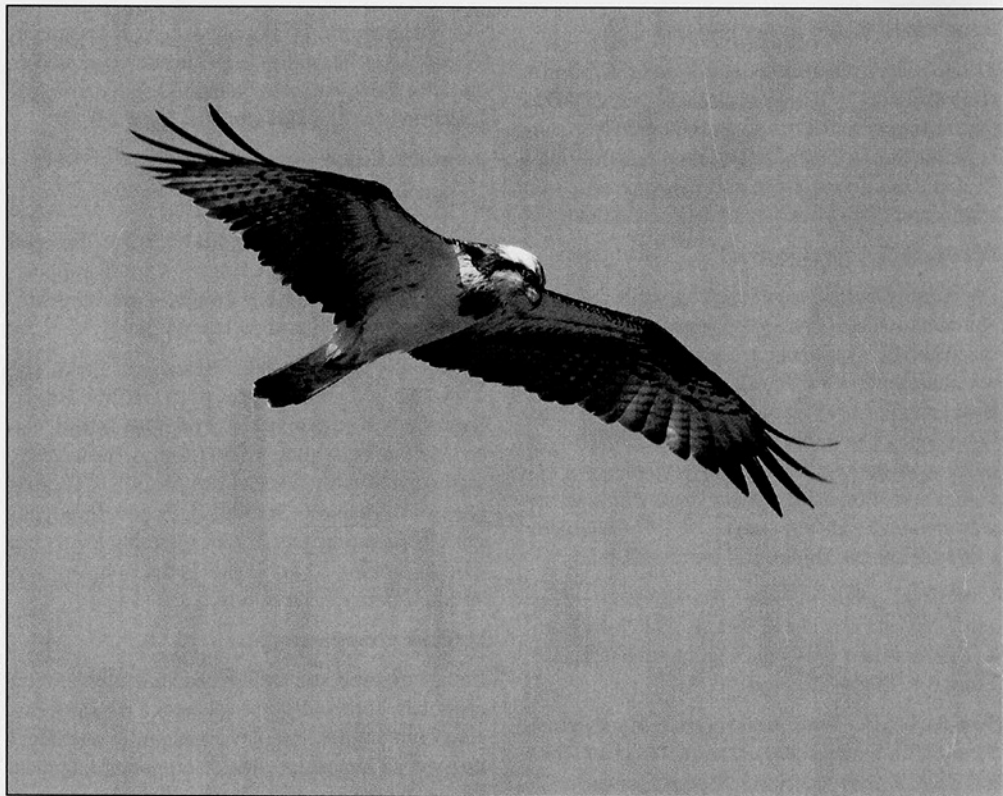
Under hösten sträckte hela 56 ex förbi Vattentornet i Oxelösund (Kalle Brinell). Majoriteteten (>85%) av de ålderbestämda var 1K fåglar.

Sparvhök *Accipiter nisus*

Kalle Brinells sträckbevakning från Vattentornet i Oxelösund producerade även i år en rad höga sträcksummor. Hela 15 dagar med dagsummor över 100 ex under perioden 27.8-28.10. Högsta dagsumman noterades 8.10 då 371 ex passerade.

Ormvråk *Buteo buteo*

Vinterfynd av ormvråk får anses som ganska vanligt i Sörmland numera. Under januari fanns det ca 90 ex inom rapportområdet. Flest i Södertälje och Nyköping med drygt 20 ex i vardera kommun. Uppskattningsvis sågs ca 110 ex under december varav flest rapporterades från Nyköping (ca. 30 ex) och Strängnäs (24 ex). Norra Mörkö, Skåraområdet och

Sörmland framstår alltjämt som ett fiskgjusens högsäte med många häckningar och nu med ökad sträckbevakning även höga antal höstflyttande individer.

slättområdena mellan Väderbrunn och Svanviken (Nyköping) är områden där flest orm- och fjällvråkar övervintrar i Sörmland.

Intressant är att man även i vårt landskap kan få uppleva vråksträck med Falsterbokänsla. Från hösten finns flera riktigt bra sträcksummor rapporterade. Bästa sträckdagen (9.10) räknades 1250 ex in från vattentornet i Oxelösund (Kalle Brinell, Jan Hägg). Dagen innan (8.10) sträckte 396 ex söderut vid Kvikksund, Eskilstuna (Ola Jönsson, Joachim Strengbom, Jonas Ericsson). Förutom dessa två dagar noterades över 200 sträckande ormvråkar från vattentornet Oxelösund vid ytterligare fyra tillfällen; 11.10 (226 ex), 15.10 (225 ex) och 28.10 (246 ex).

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Under januari uppehöll sig uppskattningsvis ett åttiotal fjällvråkar i rapportområdet. Katrineholm och Nyköpings kommuner ståtade med flest övervintrare (19 resp. 22 ex), medan övriga kommuner hyste 2 till 10 ex. Under december fanns ca. 55 ex i rapportområdet, flest i Nyköping (drygt 20 ex), Eskilstuna och Katrineholm (8 ex var).

Två riktigt bra sträcksummor finns rapporterade. Den 9.10 passerade 87 ex vattentornet i Oxelösund och på samma lokal passerade 191 ex den 15.10. Båda tillfällena sammanfaller med toppdagar för sträckande ormvråkar (se ovan).

Större skrikörn *Aquila clanga*

(-2005:7/7) (2006:1/1)

Områdets 8:e fynd gjordes 29.10 då en äldre fågel (2K+) sågs stäckande mot sydväst vid Buskhyttan (*Jan Hägg). Senast arten sågs hos oss var 2003. Årets fynd är något senare än övriga höstfynd, men sett i ett riksperspektiv är datumet inte anmärkningsvärt sent. Topperioden för fynd av större skrikörn i Sverige sträcker sig från september till början av november och vinterfynd, framför allt i Skåne, är inte ovanligt.

Fiskjuse *Pandion haliaetus*

Under året har det rapporterats 55 häckningar eller troliga häckningar, vilket torde vara betydligt lägre än det faktiska antalet. Kommunvis är de rapporterade häckningarna fördelade enligt följande: Eskilstuna (13), Strängnäs (16), Södertälje (1), Gnesta (3), Trosa (1), Nyköping (7), Flen (11) och Katrineholm (3).

Två dagar med höga sträcksummor noterades vid Vattentornet i Oxelösund. Den 5.9 räknades 37 ex in och 9.9 20 ex (Kalle Brinell). Märk väl att dessa dagssummor är höga även sett i ett riksperspektiv.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Även om tornfalken inte är allt för vanlig i Sörmland så häckar det troligtvis fler än de sex par som finns rapporterade som säkra eller troliga häckningar.

Fynd som indikerar häckning: 2 pull Runtuna kyrka, Nyköping k:n 2.4-15.7 (Kjell Karlsson). 2 ad i par bobesök Skåra viltvatten, Nyköping k:n 12.4-13.4 (Ulf Andersson, Andreas Grabs). Häckning: 3 1K bo, ägg/ungar Södertälje stad 22.5-12.7 (Stefan Clason, Mats Blomstedt). 2 pull bo, ägg/ungar Eriksdals snickeri, Tystberga, Nyköping k:n 18.7 (Kjell Karlsson). 1 1K bo, ägg/ungar Vattentornet, Oxelösund k:n 1.8 (Kalle Brinell). 4 1K pulli/nyligen flygga Lilla Kungsladugården, Nyköping k:n 15.8 (Jonny Werdin).

Från hösten finns 4 rapporter om fler än 15 ex sträckande: 18 ex str Vattentornet, Oxelösund 5.9 (Kalle Brinell, Leif Nyström). 16 ex str Vattentornet, Oxelösund 20.9 (Kalle Brinell). 22 ex str

Vattentornet, Oxelösund 21.9 (Kalle Brinell, Jan Hägg). 16 ex str Vattentornet, Oxelösund 22.9 (Kalle Brinell).

Aftonfalk *Falco vespertinu*

(-2005:51/54) (2006:3/3)

Tre fynd under året varav ett vårfynd. Alla fynd är från kustnära områden vilket stämmer väl överrens med den historiska fyndbilden för rapportområdet. Vårfynd sammanfaller ofta med högtrycksbetonat väder i maj. Höstfynden är mer svårförutsägbara och antalet fynd varierar mellan åren. I år endast två jämfört med fjolårets 4.

Fynd: 1 2K+ hona rast Aspa, Nyköping 20.5 (*Hasse Berglund). 1 1K Norra Mörkö 5.9-6.9 (*Johannes Hermundsson, Per Lundkvist). 1 1K str S Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping k:n 29.9 (*Lillemor Däckfors, *Urban Rundström).

Stenfalk *Falco columbarius*

Stenfalkar ses regelbundet i samband med vår och höststräck. Det är betydligt ovanligare, men inte unikt, med sommar och vinterfynd. Ett vinterfynd under det gångna året vilket är detsamma som under de senaste 4 åren.

Vinterfynd: 1 hona förbifl. Svanviken, Nyköping k:n 23.12 (Jan Sjöstedt, Nisse Nilsson).

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Årets första lärkfalk dök upp ovanligt tidigt. Ett ex sågs födosökande vid Strandstuviken-området, Nyköping redan 23.4 (Jan Sjöstedt). Fyndet är det tidigaste godkända vårfyndet för rapportområdet. Mediandatum för första vårfynd under perioden 1986-2006 är 28.4. En hög sträcksumma noterades 5.9 då 14 ex str mot S vid Vattentornet, Oxelösund (Kalle Brinell, Leif Nyström).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Sträckande fåglar ses över hela landskapet under både vår och höst. Sommarfynd av pilgrimsfalk i Sörmland är inte vanligt, men i år finns två juli-fynd. Noterbart är även Kalle Brinells fina sträck-siffror från Vattentornet i Oxelösund. Under perioden 24.8-28.10 räknande han in hela 20 str. Toppdagen inföll 9.9 då hela 7 ex noterades.

Sommarfynd: 1 ex Högsjö, Vingåker 13.7 (Lennart Hellquist). 1 ex Vadsjön 24.7 (Lennart Pettersson).

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Totalt 17 vattenrallar rapporterades under vintermånaderna då 12 sågs under januari och 5 under december. Vid rapportområdets kanske säkraste lokal för vinterrallar (Brandholmens reningsverk) noterades hela 6 ex den 17 januari.

Fynd: (december och januari)

6 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 1.1-29.1 (Per Flodin, Jonny Werdin, Kalle Brinell m.fl.). 3 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 1.1-25.1 (Tommy Knutsson, Anki Gustafsson, Jonny Werdin m.fl.). 1 ex Lillsjön - Älvestasjön ån, Katrineholm 5.1 (Jukka Väyrynen). 1 ex Torpaviksdiket, Södertälje 5.1 (Leif Östman, Nils Magnus Fredriksson, Evert Fredriksson). 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 6.1 (Magnus Brandel). 4 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 3.12-29.12 (Tommy Knutsson). 1 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 19.12-20.12 (Hans Norelius, Kalle Brinell).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

28 spelande fåglar, under perioden 28.4-4.7, är den högsta siffran som rapporterats under 2000-talet. Under perioden 1991-2005 rapporterades årligen i genomsnitt 13 spelande fåglar och man får gå tillbaka till 1997 (med 24-28 spelande) för att hitta en lika hög siffra. Årets fåglar fördelar sig på 17 lokaler och på 2 lokaler hördes 4 spelande fåglar samtidigt.

Fynd: (2 eller fler spelande)

2 spel/sång Valnaren, Strängnäs k:n, Srm 6.5-17.6 2006 (Staffan Hellbom, Leif Ekblom, Stefan Clason m.fl.). 2 spel/sång Floden, Katrineholm 13.5-15.5 2006 (Magne Friberg, Håkan Lernefalk). 2 spel/sång Yttern, Nyköping 2.6 2006 (Lennart Wahlén). 4 spel/sång Sätterstamaden, Nyköping 3.6-19.6 2006 (Lennart Wahlén, Örjan Jitelius, Nisse Nilsson m.fl.). 2 spel/sång Aspa, Nyköping 7.6-10.6 2006 (Niklas Holmqvist, Nisse Nilsson). 4 spel/sång Lövsund, Runtuna-området, Nyköping 13.6 2006 (Jan Hägg). 2 spel/sång Brannäs våtmark, Oxelösund 28.6-1.7 2006 (Tommy Knutsson, Kalle Brinell, Jan Gustafsson m.fl.)

Mindre sumphöna *Porzana parva*

(-2005:54/54) (2006:1/1)

Även i år en spelande fågel vid Valnaren. 2005 spelade en hane på samma lokal. Av de 5 fynd som gjorts under 2000-talet kommer 3 från Valnaren. Rapportområdets topplokal är dock Söderfjärden i Mälaren där hela 17 fynd gjorts sedan 1964.

Fynd:

1 hona spel/sång Valnaren, Strängnäs 20.5-15.6 (*Markku Kemppi, *Yngve Meijer, Jalle Hiltunen m.fl.).

Kornknarr *Crex crex*

Totalt 29 fåglar, varav 28 rapporterats som spelande, är en viss nedgång jämfört med förra årets rekordhöga 43 spelande. Trots nedgången är ändå årets 29 fåglar det näst högsta antalet som rapporterats sedan 1991. Årets fynd är väl spridda över rapportområdet och flest fåglar rapporteras från Eskilstuna (7) och Nyköping (6). 2 eller fler spelande hördes på 6 lokaler.

Fynd: (2 eller fler spelande)

2 ex spel/sång Gorsingeholm, Strängnäs 21.5-20.7 (Janne Oldebring, Markku Kemppi, Staffan Hellbom m.fl.). 2 ex spel/sång Hammartorp, Sundby, Eskilstuna 28.5-16.6 (Joachim Strengbom, Lennart Eriksson, Maud Karlsson m.fl.). 2 ex spel/sång Ramshammar, Eskilstuna 29.5-8.6 (Lennart Eriksson, Joachim Strengbom, Lennart Cronholm). 3 ex spel/sång Hjortsberga, Vårdinge, Södertälje 2.6-28.6 (Bjarne Tutturen, Tomas Widlund, Ulf Andersson m.fl.). 2 hane spel/sång Torpunga, Kungsör 30.6-11.7 (Lennart Karlsson, Patrik Rhönnsad). 2 ex spel/sång Rossviksfälten, Eskilstuna 4.7-5.7 (Leif Carlsson, Kent Carlsson).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Konstaterade häckningar rapporteras från följande 7 lokaler: Ekeby våtmark, Eskilstuna; Ö Vingåker viltvatten, Katrineholm; Svandammen, Nyköping; Jättne viltvatten, Strängnäs; Simsjön Hölö, Södertälje; Ålsatters viltvatten, Katrineholm samt Lövhagen, Lagnövik, Trosa. Dessutom finns rapporter om möjliga häckningar från ytterligare 8 lo-

kaler. De allra flesta rapporterna om häckningar och troliga häckningar kommer från diverse mindre anlagda dammar och våtmarker.

Under vintermånaderna januari och december finns rapporter om 7 respektive 2 fåglar.

Fynd: (vinter)

2 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 1.1-27.1 (Gunnar Rosqvist, Lennart Wahlén, Göran Altstedt m.fl.). 2 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.1-22.1 (Kent Carlsson, Eva-Lena Hernod, Joachim Strengbom m.fl.). 1 ad Kylvattendammen, Oxelösund 1.1-22.1 (Jukka Väyrynen, Janne Oldebring, Tommy Knutsson m.fl.). 1 ad Maren, Södertälje stad 8.1-28.1 (Stefan Clason, Yngve Meijer, Johannes Hermundsson m.fl.). 1 ex Strömstigen, Eskilstunaån, Eskilstuna 10.1 (Ilva Hansson). 1 ad Östra Stadsfjärden, Trosa 3.12 (Göran Andersson). 1 ad rast Maren, Södertälje stad 9.12-10.12 (Stefan Clason, Johannes Hermundsson).

Sothöna *Fulica atra*

Större ansamlingar av sothöns rapporteras från 3 lokaler under året. Från Oxelösunds hamn finns rapporter om något varierande antal från januari-april. Det högsta antalet (1000 ex) inräknades den 8 januari.

Fynd: (mer än 500 ex)

1000 ex rast Oxelösunds hamn, Oxelösund 6.1-4.4 (Lasse Sunnerstig, Svante Söderholm, Kalle Brinell m.fl.). 550 ex rast Skanssundet, Norra Mörkö 12.4 (Per Lundkvist). 700 ex Tynnelsö norra delen, Strängnäs 5.8-27.8 (Yngve Meijer, Staffan Hellbom, Markku Kempfi).

Trana *Grus grus*

Som vanligt en del höga sträcksiffror från hösten. Årets toppdagar inträffade den 8-9 oktober med höga antal rapporterade från flera lokaler. Precis som förra året observerades även i år viss

Foto Göran Andersson

Vill man frossa i sothöns besöker man lämpligen Oxelösunds hamn under vintern.

ansamling av rastande tranor vid Skåraområdet, Hallbosjön under hösten.

Vinterfynd hör inte till vanligheterna, men under december sågs en ensam fågel i Katrineholm, fågeln rastade på en åker vid Julita. Det milda vädret under november och december gjorde att en del tranor dröjde sig kvar och enstaka fåglar sågs på ett flertal platser i Mellansverige under december.

Fynd: (höga sträckssiffror, mer än 1000 ex) 1071 ex str Vattentornet, Oxelösund 9.9 (Kalle Brinell). 1251 ex str Vattentornet, Oxelösund 8.10 (Kalle Brinell, Jan Hägg). 1100 ex str S Häggnäs-viken, Tullgarnområdet, Södertälje 8.10 (Stefan Clason, Mats Blomstedt). 1700 ex str SV Marsäng, Nyköping 8.10 (Jan Sjöstedt). 1600 ex str S Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 8.10 (Lennart Wahlén). 2585 ex str Stora Lundby Överselö, Strängnäs 8.10 (Björn Carlsson, Mats Rönngrén). 4751 ex str Vattentornet, Oxelösund 9.10 (Kalle Brinell, Jan Hägg).

Fynd: (rastande, mer än 500 ex)

700 ex rast Skåraviken, Hallbosjön, Skåraområdet, Nyköping 7.10 (Sven Jonsson).

Fynd: (vinter)

1 ex rast Julita, Katrineholm 8.12 (Patrik Bergdahl).

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Även i år endast en inlandshäckning rapporterad och denna gång från sjön Yngaren. Förra året fanns det en misstänkt häckning på ett skär i Yngaren. Den konstaterade häckningen förra året var annars i Strängnäs.

Inlandshäckning:

1 (1 pull) bo, ägg/ungar Knispen, Yngaren, Nyköping 9.6-5.7 (Gunnar Johansson).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

(-2005:18/29) (2006:1/1)

Efter två år utan rapporter om skärfläcka så sågs 1 ex sträcka förbi Femörehuvud, Oxelösund. Under de senaste åren så har arten observerats under åren 2000-2003. Observationsdatum för rapporterna under 2000 talet har varierat mellan 9 april och 12 maj.

Fynd (samtliga):

1 ex sträckande NO Femörehuvud, Oxelösund 9.4 (*Andreas Grabs, *Göran Andersson, *Per Flodin).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Rapporter om sju häckningar i år vilket är något mer än förra årets fem. De senaste åren så har antalet rapporterade häckningar rört sig mellan fem och elva.

Häckningar:

1 ex bo, ägg/ungar Trosa 16.5 (gnm Bertil Karlsson). 1 ex bo, ägg/ungar Kumla mellangård viltvatten, Strängnäs 20.5-1.6 (Yngve Meijer, Kent Söderberg, Björn Carlsson). 1 pull pulli/nyligen flygga Forssjösjön, Katrineholm 11.6 (Carl-Henrik Udd). 2 ad avledningsbetende Oaxen, Mörkö, Södertälje 29.6 (Bo Ljungberg). 1 pull pulli/nyligen flygga Skåra viltvatten, Skåraområdet, Nyköping 2.7 (Jan Hägg). 1 2K+ avledningsbetende Brandholmens reningsverk, Nyköping 3.7 (Kalle Brinell). 1 1K pulli/nyligen flygga Ålsätters viltvatten, Katrineholm 24.7 (Håkan Lernefalk).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Glädjande med två häckningsrapporter i år, förra året var det en trolig häckning och en häckning. Åren 2002-2004 fanns det inga sådana rapporter inom rapportområdet.

Häckningar:

1 (3 pull) bo, ägg/ungar Tornet, Strandstuviken, Nyköping 28.6-3.7 (Jan Hägg). 1 (2 pull) bo, ägg/ungar Närkemaderna, Buskhyttan, Nyköping 27.7-30.7 (Jan Hägg).

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

(-2005:28/89) (2006:3/7)

En nästan årlig art som ses framförallt i maj och i september. Under de senaste åren så har observationer av arten varit på nyharvade åkermarker.

Fynd:

4 ex rastande Stora Lövhulta, Eskilstuna 18.5 (*Joaquim Strengbom, Kent Carlsson, Björn Fors). 1 1K förbiflygande Frösäng, Oxelösund 7.9

(*Tommy Knutsson). 2 1K rastande Stora Garkast, Hartsö skärgård, Nyköping 26.9 (*Lennart Wahlén).

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

Tre större flockar rapporterade från året, i övrigt en del grupper mellan 50 och 100 ex.

fynd (99 ex eller fler):

150 ex rastande Norra Mörkö, Södertälje 29.4 (Ulf Modin, Per Lundkvist, Hasse Andersson). 175 ex rastande Solöfälten, Fogdö, Strängnäs 29.4 (Kent Söderberg). 125 ex sträckande SV Sjöheden, Skiringe gård, Flen 9.9 (Andreas Grabs).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

I år enbart enstaka fåglar på ett fåtal lokaler och endast från hösten. Det varierar väldigt mycket mellan åren.

Inlandsfynd:

3 ex sträckande V Nabbudden, Tärby, Eskilstuna 31.7 (Joachim Strengbom). 1 ex lockläte Kolsundet, Strängnäs 19.8 (Staffan Hellbom). 4 ex sträckande Prästhällen, Mälaren, Strängnäs 20.8 (Yngve Meijer). 2 ex (1 1K+1 ad) sträckande V Kvicksundsbron, Eskilstuna 2.9 (Joachim Strengbom). 1 ex sträckande S Skiringe gård, Flen 2.9 (Andreas Grabs). 2 ex Lilla Lundby, Överselö, Strängnäs 3.9-7.9 (Mats Rönngren, Markku Kemppi, Björn Carlsson).

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Några större flockar rastande även i år varav även ett vårfynd av en större ansamling vilket inte hör till vanligheten. Decemberfynd på två lokaler varav fyndet i Katrineholm är det första för december som finns inlagt i svalan. Fåglarna vid Skåraområdet kan vara de som sedan sågs långt in i januari 2007.

Större flockar (500 ex eller fler) samt decemberfynd:

675 ex rastande Kafjärden, Eskilstuna 6.4 (Joachim Strengbom). 700 ex rastande Stenkivistfältet, Eskilstuna 19.8-23.8 (Kent Carlsson, Bo Gustafsson). 500 ex rastande Vingåkerslätten, Vingåker 24.8 (Lillemor Däckfors). 500 ex rastande Lilla Lundby,

Selaö-området, Strängnäs 2.9 (Björn Carlsson). 700 ex rastande Byn, NO Stensjön, Katrineholm 16.9-23.9 (Håkan Lernefalk, Anders Carlsson, Pelle Moqvist). 2 ex Skåraområdet, Nyköping 3.12-10.12 (Torbjörn Johansson, Jan Hägg, Andreas Grabs m.fl.). 1 ex förbiflygande Floden, Katrineholm 17.12 (Per Flodin).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Fyra inlandsfynd, samtliga från mitten av juli till slutet av augusti. I år enbart små antal, förra året var det flera fynd med större siffror. Antalet fynd varierar väldigt mellan åren.

Inlandsfynd:

3 ex sträckande V Kvicksundsbron, Eskilstuna 17.7 (Joachim Strengbom, Jonas Ericsson, Ola Jönsson). 6 ex sträckande SV Kvicksund-området, Eskilstuna 29.7 (Ralf Lundmark). 6 ex sträckande V Fiskeboda, Katrineholm 21.8 (Patrik Bergdahl). 1 ad rastande fälten väst parkeringen, Vadsjön, Nyköping 26.8 (Per Flodin).

Sandlöpare *Calidris alba*

Fyra rapporter från ytterskärgården av denna ovanliga rastare inom rapportområdet. Dräktstudier visade att fåglarna i juli är olika individer. Inga inlandsfynd detta år, förra året rastade två olika fåglar i Hjälmaran. Som vanligt bara höstfynd.

Fynd:

2 ad rastande Hartsö skärgård, Nyköping 26.7 (Lennart Wahlén). 2 ad rastande Hartsö skärgård, Nyköping 31.7 (Lennart Wahlén, Janne Oldebring). 4 ex rastande Vattungarna, Oxelösund 18.8 (Leif Nyström). 1 1K rastande Pålsgnusbådarna, Hartsö skärgård, Nyköping 24.8 (Lennart Wahlén).

Småsnäppa *Calidris minuta*

Bara 12 fåglar rapporterade i år från inlandslokaler, förra året var det hela 23 ex och året innan dess rekordmånga (42 ex). Åren 2004 och 2005 får anses vara extrema år i antalet fåglar på inlandslokaler om man tittar hur det sett ut under 2000 talet. Årets siffra är strax över de övriga årens bästasiffra. Givetvis är det de nyanlagda viltvattnen som drar till sig rastande småsnäppor.

Fynd (inlandsfynd):

1 ad rastande Vadsjön, Nyköping 23.7-25.7 (Per Flodin, Göran Andersson, Arne Hellström, mfl). 2 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 29.7-2.8 (Lars Davner, Hans Karlsson, Krister Andersson, mfl). 1 ex rastande Ålsätters viltvatten, Katrineholm 16.8-17.8 (Håkan Lernefalk, Krister Aronsson, Tommy Emanuelsson, mfl). 1 ex rastande Berga viltvatten, Vingåker 16.8 (Lillemor Däckfors). 1 ex Valla viltvatten, Stora Malm-området, Katrineholm 19.8 (Håkan Lernefalk). 1 ad rastande Vadsjön, Nyköping 20.8 (Thomas Larsson). 2 1K rastande Lötfälten, Goringeholm, Strängnäs 26.8-3.9 (Markku Kemppi, Mats Rönngren, Yngve Meijer, mfl). 1 ex rastande Lida viltvatten, Flen 2.9 (Mathias Andersson). 2 ex rastande Valla viltvatten, Stora Malm-området, Katrineholm 17.9 (Carl-Henrik Udd).

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*

(-2005:7/7) (2006:2/2)

Två fynd detta år och totalt 9 i vårt rapportområde där arten nu är anträffad under 4 av de 7 senaste åren. Alla fynd i området har varit höstfynd. Det är tredje fyndet för Strandstuviken och sjunde för Nyköpings kommun. De två övriga har varit i Flen och i Södertälje.

Fynd:

1 2K+ rastande Strandstuviken-området, Nyköping 23.8-25.8 (*Lennart Wahlén, Anders Westlund, Johannes Hermundsson, mfl). 1 ex rastande Svanviken, Nyköping 25.9-26.9 (*Nisse Nilsson, Kalle Brinell, Leif Nyström).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Få inlandsfynd detta år och enbart från höststräcket, tittar man på de övriga calidrisvadarna så är det så överlag detta år. Efter några bra år så har vi nu hamnat på siffror som liknar början av 2000 talet.

Inlandsfynd:

1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 19.7 (Kent Carlsson). 1 ex rastande Vadsjön, Nyköping 28.7 (Arne Hellström). 1 ex rastande Ålsätters viltvatten,

Katrineholm 30.7-2.8 (Krister Andersson, Pelle Moqvist, Lillemor Däckfors). 2 ex rastande Berga viltvatten, Vingåker 16.8 (Lillemor Däckfors). 1 ex rastande Vadsjön, Nyköping 20.8 (Andreas Grabs). 1 ex Valla viltvatten, Stora Malm-området, Katrineholm 9.9 (Håkan Lernefalk).

Skärsnäppa *Calidris maritima*

Ett år utan större ansamlingar i ytterskärgården. En del av förklaringen kan vara den stränga vintern under årets första del. De fynd som funnits under året var på kända lokaler. Inga inlandsfynd detta år. Senast ett inlandsfynd gjordes var år 2004 då 1 ex sågs i Mälaren.

Fynd (samtliga):

15 ex Hartsö skärgård, Nyköping 7.1-22.4 (Janne Oldebring, Lennart Wahlén). 25 ex Hävringe, Oxelösund 14.2-15.4 (Jonny Werdin, Tommy Ubbesen, Pierre Stålnäbb). 3 ex sträckande S Fem-örehuvud, Oxelösund 21.3 (Kalle Brinell, Thomas Larsson). 20 ex rastande Vattungarna, Oxelösund 3.5-14.5 (Kalle Brinell, Leif Nyström). 1 ex rastande Vattungarna, Oxelösund 18.10 (Leif Nyström). 12 ex rastande Hävringe, Oxelösund 21.10 (Nisse Nilsson, Ragnar Falk, Joachim Strengbom, m.fl.). 3 ex stationära Stora Garkast, Hartsö skärgård, Nyköping 17.12 (Lennart Wahlén).

Kärrensäppa *Calidris alpina*

Som vanligt endast någon enstaka större flock rastande i rapportområdet.

Fynd (större flock):

125 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 9.7 (Lennart Wahlén).

Myrnsäppa *Limicola falcinellus*

Tio exemplar rapporterade i år, som vanligt mest på kända myrnsnäppelokaler. Ett vårfynd gjordes på en inlandslokal medan de övriga är från hösten och på kustlokaler. Fyndet i Hartsö skärgård är ev. 2 individer, men bedöms än så länge som 1 ex. Antalet fåglar i stort sett på samma nivå som under senare år.

Fynd:

2 ex stationär Gesta viltvatten, Strängnäs 3.6 (Markku Kemppi). 1 ex rastande Snäckviken, Nyköping 1.8 (Lennart Wahlén). 2 ex födosökande Närkemaderna, Buskhyttan, Nyköping 11.8-18.8 (Jan Hägg, Lennart Wahlén, Johannes Hermundsson). 1 IK rastande Snäckviken, Nyköping 16.8-18.8 (Kalle Brinell, Gunnar Rosqvist). 1 ex rastande Hartsö skärgård, Nyköping 18.8 (Lennart Wahlén). 2 ex födosökande Strandstuviken-området, Nyköping 24.8-30.8 (Örjan Jitelius, Janne Oldebring, Jan Sjöstedt). 1 IK rastande Horns båtvarv, Nyköping 3.9 (Nisse Nilsson).

Brushane *Philomachus pugnax*

Ett tidigt vårfynd i april. Normalt anländer brushanen under de sista fem dagarna i april, men givetvis finns det enstaka tidigare fynd se denna länk: http://www.artportalen.se/birds/uttag_obstabel.asp?art=322&art_leaf=True&rapportid=15&fromyear=2000&tomyear=2007&manad=4

Större flockar rapporteras inte årligen.

Tidigt vårfynd samt en större flock: 1 ex rastande Närkemaderna, Buskhyttan, Nyköping 11.4 (Jan Hägg). 100 ex rastande Hillesta, Trosa 20.9 (Erik Asplund).

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

Nära 60 fåglar rapporterade från året i rapportområdet varav ett januarifynd finns i denna summa. Nedan presenteras lokaler där summan av rastande fåglar är tre eller fler. En anmärkningsvärt hög siffra är antalet rastande fåglar vid Svanviken där 20 ex sågs vid samma tillfälle.

Fynd (tre eller fler, vinterfynd):

1 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 23.1-27.1 (Lennart Wahlén, Jan Hägg, Toomas Maadre). 3 ex stationär Vadsjön, Nyköping 17.4-3.5 (Göran Andersson, Kjell och Eva Widén, Per Flodin). 8 ex rastande Bastetorpsviken, Oxelösund 18.4-8.5 (Kalle Brinell, Örjan Jitelius, Inger Midell). 21 ex rastande Svanviken, Nyköping 26.9-1.11 (Kalle Brinell, Ragnar Falk, Nisse Nilsson). 5 ex rastande Tullgarnsnäs, Södertälje 30.9-22.11 (Stefan Clason, Hans Norelius).

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

Några större flockar samt ett vinterfynd i år. Vinterfynd görs inte årligen. Denna fågel flög tvärs över Nyköpingsån framför observatören. Vinterfynd har gjorts under tre av de senaste fem åren. Större flockar är svåra att få se då arten ofta håller sig väl dold i vegetationen.

Större flockar, vinterfynd:

1 ex Nyköpingsån inne i staden, Nyköping 29.1 (David Göransson). 100 ex födosökande Svanviken, Nyköping 18.4 (Kalle Brinell). 125 ex rastande Svanviken, Nyköping 1.5 (Kalle Brinell). 70 ex rastande Horns båtvarv, Nyköping 3.9 (Nisse Nilsson). 100 ex rastande Svanviken, Nyköping 26.9 (Kalle Brinell). 60 ex rastande Marsång, Nyköping 26.9 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

(-2005:87/94) (2006:7/8)

Precis som under den senaste åren så har vi spelande fåglar under våren. Under hösten var det endast en rastande fågel. Fynden vid Häggånsviken under maj rör tre olika fåglar då de setts i olika områden av lokalen. Med kunskap hur pass stationär fågeln är som art så bedöms de som olika individer.

Om trenden fortsätter med likartat antal fynd under ett år så kommer nog arten att passera 100 fynd inom rapportområdet under 2007.

Fynd (samfuga):

2 ex spel/sång, ej häckning Aspa gård, Oxelösund 8.5 (*Tommy Pettersson, Kalle Brinell, Lennart Wahlén, mfl). 1 ex rastande Nyköpingsån, Skavstaavfarten, Nyköping 9.5 (*Jan Sjöstedt). 2 ex rastande Häggånsviken, Tullgarnområdet, Södertälje 13.5 (*Stefan Clason, *Alex Roetemeijer). 1 ex rastande Tynnelsö norra delen, Strängnäs 14.5 (*Yngve Meijer, *Markku Kemppi). 1 ex rastande Häggånsviken, Tullgarnområdet, Södertälje 17.5-18.5 (*Stefan Clason, Hans Norelius). 1 ex rastande Svanviken, Nyköping 12.9 (*Jan Hägg).

Foto Göran Andersson

Rödspoven är fåtalig men årlig.

Morkulla *Scolopax rusticola*

Hela fyra fåglar rapporterade från vinterperioden. Arten är ej årlig som vintergäst. Under de senaste fem åren så har den setts under vinterperioden vid tre tillfällen.

Vinterfynd:

1 ex förbifl. Oxelösunds hamn, Oxelösund 3.1 (Kalle Brinell, Thomas Larsson). 1 ex rastande Brännäs våtmark, Oxelösund 16.1-25.1 (Tommy Knutsson, Tommy Ubbesen, Jonny Werdin). 2 ex rastande Hartsön, Hartsö skärgård, Nyköping 28.12 (Niklas Holmqvist). 1 ex Tosterön, Strängnäs 30.12 (Leif Karlsson).

Rödspov *Limosa limosa*

Tre rapporterade fåglar detta år och alla tre är observerade på samma datum på lokaler nära Nyköping. Man kan anta att det under den natt som föregick var ett bra rödspovssträck över östra delarna av rapportområdet.

Fyndbilden av ett fåtal fåglar varje år håller i sig. Inga rapporter om fynd av rasen islandica i år.

Fynd (samliga):

1 ex rastande Labro ängar, Nyköping 29.4 (Alf Lettesjö). 1 ex rastande Lövsund, Nyköping 29.4 (Kjell Karlsson). 1 hona rastande Svanviken, Nyköping 29.4 (Lennart Wahlén, Ann-Margret Elmroth, Kalle Brinell, mfl).

Myrspov *Limosa lapponica*

Rapporter om inlandsfynd presenteras i texten nedan. Varje år ses ett antal fåglar på olika lokaler i inlandet. En upplevelse måste vara den stora flock om 164 ex i juli vid Kvicksund. I juli och augusti är det störst chans att få se sträckande större flockar vid lokaler i anslutning till Mälaren och Hjälmarens.

Inlandsfynd:

2 ex rastande Svanviken, Nyköping 16.4-18.4 (Jan Hägg, Lennart Wahlén, Janne Oldebring, mfl). 1 ex Fiskeboda-området, Katrineholm 7.5 (Lillemor Däckfors). 10 ex sträckande O Hjälmaresund, Eskilstuna 10.5 (Joachim Strengbom). 1 ex Marieberg, Yngaren, Katrineholm 28.5 (Håkan Lemefalk). 164 ex sträckande SV Kvicksundsbron, Eskilstuna 24.7 (Joachim Strengbom, Ralf Lundmark, Ola Jönsson). 1 ex sträckande Järnvägsgatan, Nyköping 21.8 (Kalle Brinell). 1 ex rastande Lilla Lundby, Selaöområdet, Strängnäs 3.9 (Björn Sjögren, Björn Carlsson, Yngve Meijer, mfl).

Småspov *Numenius phaeopus*

En hel del fynd av arten i år. Nedan presenteras sammanlagda sträckssiffror med mer än 10 ex. Antalet rapporter ökar även i år, men om ökningen beror på ökad rapportvilja eller på bättre sträckbevakning är svårt att säga. Säkerligen så spelar nog båda orsakerna in och utifrån denna data kan vi ännu inte dra några säkra slutsatser.

Sträckssiffror, fler än 10:

47 ex sträckande N Femörehuvud, Oxelösund 2.5-9.5 (Kalle Brinell, Jan Hägg, Tommy Ubbesen). 35 ex sträckande O Lövön, Gillberga, Eskilstuna 6.5 (Kent Carlsson). 12 ex sträckande O Hjälmaresund, Eskilstuna 9.5-10.5 (Joachim Strengbom). 24 ex sträckande V Kvicksundsbron, Eskilstuna 7.8 (Joachim Strengbom, Jonas Ericsson). 15 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 11.8-25.8 (Kalle Brinell, Arne Hellström).

Storspov *Numenius arquata*

Inga häckningsrapporter inkomna i år. Även förra året saknades rapporter om troliga eller säkra häckningar. Några sena höstfynd och två större flockar presenteras nedan, varav den ena är sammanlagt på tre flockar.

Större flock, sena observationer:

100 ex (tre flockar) sträckande S Norra Mörkö, Södertälje 25.6 (Ulf Modin). 140 ex sträckande Edesta gård, Vårdinge, Södertälje 28.6 (Bjarne Tuttaren). Hörda ex sträckande SV Skiringe gård, Flen 25.9 (Andreas Grabs). 1 ex rastande Väderbrunn, Nyköping 27.9 (Jan Hägg).

Rödbena *Tringa totanus*

Två häckningar från en och samma inlandslokal, med minst 7 ungar. Under de senaste åren så har det rapporterats 1-3 troliga häckningar eller konstaterade häckningar per år.

Häckning:

2 häckningar (7 pull) Grinda våtmark, Nyköping 28.6-31.7 (Jan Hägg).

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

(-2005:18/20) (2006:2/2)

Efter ett år utan fynd så sågs i år två ex. En fågel under vårsträcket som rastade vid en tämligen nyanlagd våtmark samt en fågel vid en kustlokal. Båda fåglarna finns dokumenterade med bild. Fågeln vid Tullgarn är Södertäljes första fynd inom vårt rapportområde.

Fynd:

1 ad rastande Grinda våtmark, Nyköping 15.5 (*Thomas Larsson, Örjan Jitelius, Jan Hägg, mfl).
1 1K Tullgarnsnäs, Södertälje 1.8 (*Sven-Hugo Lundahl, *Olle Nordin, *Stefan Bengtsson, *mfl).

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

Några sena höstfynd som presenteras. Hur vanlig är arten under slutet av augusti och i september? I och med att vi söker upp observationer i svalan under denna tid så kanske vi får ett svar framöver. Givetvis under förutsättning att ni rapportörer rapporterar in era observationer av skogssnäppa under hösten.

Sena höstfynd:

1 1K födosökande Strandstuviken-området, Nyköping 26.8-1.9 (Kalle Brinell). 1 ex Stora Sundby, Eskilstuna 27.8 (Björn Fors). 1 ex stationär Trosa Våtmark, Trosa 27.8 (Peter Wredin). Max 2 ex rastande Björshults soptipp, Nyköping 30.8-4.9 (Jan Hägg, Kalle Brinell). 1 ex födosökande Buskhyttan, Nyköping 8.9 (Lars-olof Löfman).

Grönben *Tringa glareola*

Några större flockar samt en sen höstobservation. Hur vanlig är arten i september? I och med att vi söker upp observationer i svalan under denna tid så kanske vi får ett svar framöver och precis som för ovanstående art är det under förutsättning att ni rapporterar in era observationer.

Större flock, sen höstobservation:

115 ex rastande norr om Kinglöt, Sörfjärden, Eskilstuna 5.5 (Joachim Strengbom). 100 ex rastande Skavstaavfarten, Nyköping 9.5 (Jan Sjöstedt). 200 ex rastande Lövsund, Runtuna-området, Nyköping 10.5 (Jan Sjöstedt). 123 ex rastande Valla viltvatten, Stora Malm-området, Katrineholm 1.8-2.8 (Pelle Moqvist, Krister Andersson, Lennart Pettersson). 1 ex Ö Vingåker viltvatten, Katrineholm 26.9 (Håkan Lernefalk).

Tereksnäppa *Xenus cinereus*

(-2005:2/2) (2006:1/1)

Tredje fyndet för arten i rapportområdet kom året

Foto Thomas Larsson

Det finns fortfarande en hel del att lära sig om fåglarnas uppträdande i vårt landskap. När vissa arter försvinner söderut exempelvis. När ses egentligen de sista skogssnäpporna i Sörmland under hösten?

efter det andra fyndet. Även i år på en inlandslokal. Alla tre fynd är från Nyköpings kommun.

Fynd:

1 ex Skåra viltvatten, Nyköping 12.5-13.5 (*Jan Hägg, Per Flodin, Andreas Grabs, mfl).

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

Två fynd som godkänts inom ramen för tidiga och sena fynd under året. Det har även inkommit flera rapporter under våren av tidiga fåglar, men dessa har inte godkänts för publicering då vi från inkomna beskrivningar inte kunnat utesluta förväxlingsrisken med andra arter.

Tidigt vårfynd, sent höstfynd:

1 ex rastande Buskhyttan, Nyköping 8.4 (Lillemor Däckfors). 1 ex rastande Hävringe, Oxelösund 14.9 (Kalle Brinell, Leif Nyström, Jan-Eric Hägerroth).

Roskarl *Arenaria interpres*

Som det sett ut under de senaste åren så inkommer enbart någon enstaka rapport om häckning i skärgården. Håller arten på att försvinna som häckfågel från vårt rapportområde? Ett inlandsfynd i år, vilket ej är årligt.

Häckning, inlandsfynd:

1 ad hane Skåra viltvatten, Nyköping 4.5 (Lennart Wahlén). 1 häckning (3 pull) Vattungarna, Oxelösund 1.8-6.8 (Tommy Knutsson, Leif Nyström).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Något fler fåglar än förra året. Nedan presenteras lokaler som hyst två eller fler fåglar vid något tillfälle. Det svänger mellan årens fyndbilder. Detta beror sannolikt en hel del på vädersituationen när arten passerar vårt område.

Lokaler med två eller fler fåglar:

3 ex stationär Dragsjön, Eskilstuna 27.5-1.6 (Ola Jönsson, Björn Jönsson, Kent Carlsson). 2 ex rastande Strandstuviken-området, Nyköping 27.5-28.5 (Ulf Andersson, Toomas Maadre, Olle Pers). 4 ex rastande Grinda våtmark, Nyköping 29.5-1.6 (Lennart Wahlén, Thomas Larsson, Björn Johansson). 3 ex Stora Sundby, Eskilstuna 1.6 (Kent Carlsson, Lars-Erik Collin, Björn Jönsson). 3 ex rastande

Närkemaderna, Buskhyttan, Nyköping 1.6 (Thomas Larsson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 2 ad rastande Kumla mellangård viltvatten, Strängnäs 6.6 (Leif Ekblom, Mats Rönngren, Anders Lidholm). 3 ex rastande Prästhällen, Mälaren, Strängnäs 22.8 (Markku Kemppi, Yngve Meijer).

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

(-2005:15/21) (2006:1/1)

Vårsträckande fåglar har setts under flera tillfällen genom åren. Arten är ej årlig i rapportområdet. Förra året så fanns det ett höstfynd samt flera fynd av obestämda labbar där det sannolikt rörde sig om bredstjärtad labb.

Fynd:

1 ad sträckande NO Femörehuvud, Oxelösund 1.5 (*Lennart Wahlén, *Andreas Grabs, Göran Andersson, mfl).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Endast två inlandsfynd rapporterade i år rörande tre ex, båda från våren. Inga rapporterade häckningar från skärgården. Sakerligen finns det enstaka par som häckar i ytterstskärgården. Vi får hoppas att årets negativa fyndbild enbart beror på bristfällig rapportering av arten från skärgårdsöar.

Inlandsfynd:

1 ad sträckande N Prästhällen, Mälaren, Strängnäs 27.4 (Jalle Hiltunen). 2 ex sträckande O Hjälmare-sund, Eskilstuna 5.5 (Joachim Strengbom).

Fjälllabb *Stercorarius longicaudus*

(-2005:4/4) (2006:1/1)

Andra fyndet för rapportområdet under 2000-talet. Förra gången var det en ungfågel som rastade på en åker vid Hölö kyrka 2004 under ett antal dagar i slutet av september.

Fynd:

1 ad sträckande Västerviken, Tullgarnområdet, Södertälje 6.5 (*Kent Gustafsson, *Stefan Clason).

Svarthuvad mås

Larus melanocephalus

(-2005:3/3) (2006:1/1)

Fjärde fyndet för rapportområdet var en fullt utfärgad fågel som höll till i ett viltvatten tillsammans med flertalet skrattmåsar. Tidigare fynd har alla gjorts under hösten. Förra fyndet var under senhösten 2000.

Fynd:

1 ad Östra Vingåker viltvatten, Katrineholm 6.5-8.5 (*Arne Moqvist, Krister Andersson, Håkan Lernefalk, mfl).

Dvärgmås *Larus minutus*

Drygt 300 fåglar rapporterade under året, både rastande och sträckande. Rapporter finns från både vår och höst från i stort sett hela rapportområdet. Årets antal är dock bara en tredjedel av fjolårets. Inga häckningar eller häckningsförsök är rapporterade, när kommer dessa?

Skrattmås *Larus ridibundus*

Mellan 2400 och 2500 häckningar rapporterade vilket är drygt 1000 par mer än förra året. Antalet lokaler är detsamma med 14 st från båda åren. Nedan presenteras större sträcksiffror eller stora flockar av rastande fåglar.

Sträck, rastande, större antal:

3500 ex rastande Björkorp, Stigtomta, Nyköping 9.4 (Kalle Brinell). 2300 ex Sjöholm, Näsnarenområdet, Katrineholm 11.4-19.4 (Håkan Lernefalk). 1000 ex rastande Berga-Tuna, Nyköping k:n 11.4 (Jan Sjöstedt). 1120 ex sträckande N Femörehuvud, Oxelösund 15.4 (Kalle Brinell, Thomas Larsson). 1700 ex sträckande N Örsbaken, Oxelösund 16.4 (Tommy Knutsson). 1150 ex sträckande N Femörehuvud, Oxelösund 17.4 (Kalle Brinell). 1160 ex sträckande SV Femörehuvud, Oxelösund 12.7 (Kalle Brinell). 2300 ex sträckande S Örsbaken, Oxelösund 18.7 (Tommy Knutsson).

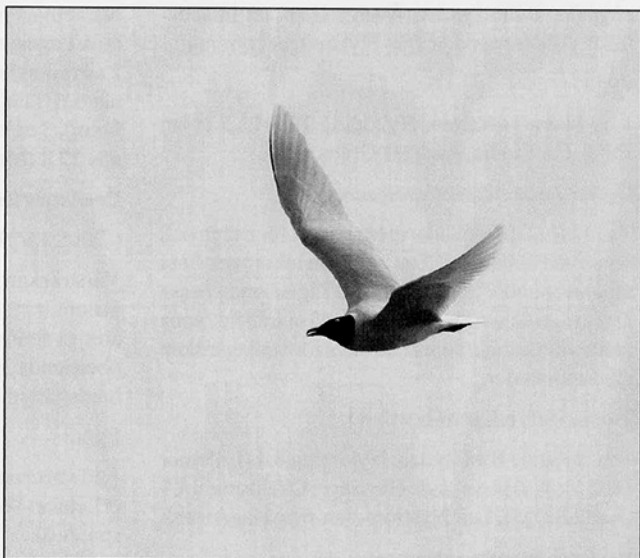

Foto Göran Andersson

Den svarthuvade måsen utanför Katrineholm blev en publikmagnet under ett par majdagar.

Fiskmås *Larus canus*

Enbart en stor sträcksiffra rapporterad i år. Förra året rapporterades bättre sträcksiffror samt även några häckningsrapporter, vilka saknas i år.

Sträcksiffra:

500 ex sträckande S Örsbaken, Oxelösund 18.7 (Tommy Knutsson).

Silltrut *Larus fuscus*

En del häckningsrapporter och det rör sig sannolikt om rasen fuscus, men det har inte alltid angivits ras i rapporten. Även ett tidigt vårfynd samt en sen fågel på en lokal.

Häckningar, udda fyndtider:

2 ex rastande Femörehuvud, Oxelösund 21.3 (Siri Schmiterlöv, Hannu Koho). 4 ad lämpl biotop Prinsarna, Mälaren, Strängnäs 26.4-25.6 (Johan Skutin, Thomas Pettersson). 2 ad lämpl biotop Nävekvamn, Nyköping 26.4 (Jan Hägg). 1 ad lämpl biotop Hartsö skärgård, Nyköping 8.5 (Lennart Wahlén). 10 i par permanent revir Södra Stångskär, Oxelösund 14.5 (Kalle Brinell). Häckning: 3 (1 full

+1 pull +1 pull) bo, ägg/ungar Källskären, Oxelösund 14.5-6.8 (Tommy Knutsson, Leif Nyström, Kalle Brinell). Häckning: 2 i par (1 pull) permanent revir Vattungarna, Oxelösund 14.5-6.8 (Tommy Knutsson, Leif Nyström, Kalle Brinell). 2 ad i par i lämpl. häckbiotop Hävringe, Oxelösund 30.5-31.5 (Tommy Ubbesen, Jonny Werdin). 2 ad i par i lämpl. häckbiotop Hartsö skärgård, Nyköping 18.6 (Lennart Wahlén). Häckning: 11 (10 1K) bo, ägg/ungar Farstanäs camping Ytterjärna, Södertälje 18.7 (Stefan Bengtsson). 1 ad permanent revir Gränskären, Oxelösund 1.8 (Leif Nyström, Tommy Knutsson). 1 1K rastande Björshults soptipp, Nyköping 22.12 (Kalle Brinell).

Silltrut, rasen fuscus *Larus fuscus fuscus*

Rapporter från några lokaler kring bl. a. Strängnäs av silltrutar av rasen fuscus.

Kolonier (mindre och större):

34 ad lämplig biotop Dansken, Prästfjärden, Mälaren, Strängnäs 26.4 (Thomas Pettersson). 2 ad lämplig biotop Tegelskärr, Prästfjärden, Mälaren, Strängnäs 26.4 (Thomas Pettersson). 4 ad lämplig biotop Prinsarna, Gripsholmsviken, Mälaren, Strängnäs 26.4 (Thomas Pettersson).

Gråtrut *Larus argentatus*

I området kring norra Mörkö och upp mot Södertälje har maximalt 5000 ex setts. Dessa fåglar rör sig fram och tillbaka i området. Förra året var första året som vi behandlade större flockar för arten i fågelrapporten. Då sågs 1000 ex vid Björshults soptipp i Nyköping.

Större ansamling:

Max 5000 ex Norra Mörkö - Tveta, Södertälje 4.1-25.2 (Stefan Clason, Johannes Hermundsson, Ulrika Sebestyén).

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

(-2005:0/0) (2006:1/1)

Rapportområdets första fynd av denna art som nyligen har fått artstatus. Sannolikt så kommer det att komma fler fynd efterhand då kunskapen om hur man urskiljer denna art från övriga trutar ökar bland fågelskådarna. Se f.ö. separat artikel om förstafyndet i FiS nr 1 2007.

Fynd:

1 1K rastande Björshults soptipp, Nyköping 28.8-5.9 (*Kalle Brinell, Johannes Hermundsson, Anders Westlund, mfl).

Vittrut *Larus hyperboreus*

(-2005:46/51) (2006:3/3)

Tre fåglar i år av denna art som numera har varit årlig sedan 1993. Vi får se vad som händer framöver när hanteringen av avfall på soptipparna har förändrats och när det nu inte längre sker någon direkt fiskhantering i hamnarna i rapportområdet. Fågeln som var vid Maren i april var i dåligt skick och dog i vattnet. Den omhändertogs och har sedan lämnats till myndigheterna.

Fynd:

1 2K rastande Maren, Södertälje 1.3-4.3 (*Lars-Olof Jiveskog, Johannes Hermundsson, Stefan Clason, mfl). 1 2K hona stationär Maren, Södertälje 3.4-4.4 (*Erik Asplund, Stefan Clason, Elias Nordling, mfl). 1 2K förbiflygande Örsbaken, Brännäs våtmark, Oxelösund 14.5 (*Tommy Knutsson).

Havstrut *Larus marinus*

Fyra inlandshäckningar rapporterade, vilket sannolikt är i underkant av det verkliga antalet par i inlandet. Förra året rapporterades det sex inlandshäckningar. Två större flockar är också rapporterade.

Inlandshäckning, större flock:

2 i par ruvande Viboö, Eskilstuna 1.5 (Leif Carlsson). 1 ad (1 pull) ruvande Lilla Blackhäll, Eskilstuna 3.5-18.6 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 1 ad ruvande Kungsbergsskären, Strängnäs 21.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 1 (1 pull) bo, ägg/ungar Måsön, Yngaren, Nyköping 5.7 (Gunnar Johansson).

50 ex Skanssundet, Mörkö, Södertälje 7.1 (Ulrika Sebestyén). 100 ex Tvetatippen, Tveta, Södertälje 4.2-11.2 (Stefan Clason).

Tretåig mås *Rissa tridactyla*

(-2005:32/43) (2006:1/1)

Endast ett fynd i år och det hamnade i Mälaren och kom så sent som i slutet av december. Arten är ej årlig i rapportområdet.

Fynd:

1 ad Granfjärden, Strängnäs 26.12 (*Ralf Lundmark).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Ett häckningsskär har varit besatt inom rapportområdet i år och det ligger i Oxelösunds skärgård. Antalet fåglar var något färre än i fjol, däremot så kunde fler pull ringmärkas.

Fynd (häckningar samt maxantal med mer än 24 ex):

Häckning: 77 (123 pull) bo, ägg/ungar Grässkären, Oxelösund 14.5-18.6 (Kalle Brinell). 40 ex rastande Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 24.4-24.7 (Andreas Grabs, Jan Hägg). 65 ex rastande Strandstuviken, Nyköping 18.7-1.8 (Arne Hellström, Olle Pers, Lennart Wahlén, mfl).

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis*

(-2005:44/67) (2006:8/10)

Hela 8 fynd av 10 fåglar i år. Förra året sågs bara 1 ex och året dessförinnan ingen. Antalet fåglar varierar stort mellan olika år och även vilka lokalerna där fåglar setts. En insjörapport i år. Vissa år så ses någon eller några fåglar i framförallt Hjälmarén. Ett fynd av en fågel i Mälaren som rörde sig mellan landskapen Västmanland och Sörmland.

Fynd:

2 ex sträckande NO Femörehuvud, Oxelösund 8.5 (*Tommy Ubbesen). 1 ex sträckande N Lacka, Trosa 11.5 (*Pierre Stålnåbb). 1 ad Strandstuviken-området, Nyköping 14.6 (*Lennart Wahlén). 1 ex sträckande V Långholmen, Kungshamn, Nyköping 28.7 (*Andreas Grabs). 1 ex 1K födoskande Galten, Kungsör 29.8 (*Patrik Rhönnstad). 3 ex (1 2K++2 1K) sträckande Vattentornet, Oxelösund 31.8 (*Kalle Brinell). 1 ex sträckande S Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 12.10 (*Janne Oldebring, *Lennart Wahlén).

Fisktärna *Sterna hirundo*

Inga större ansamlingar eller högre dagsummer i samband med sträckräkning har rapporterats. Vi kan presentera tre sena höstfynd. Hur är det med arten under hösten, är det bara bristande rapportering eller är den så här pass ovanlig i slutet av september och senare?

Sena höstfynd:

1 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 20.9 (Kalle Brinell). 1 ex födosökande Pålsgugnsbådarna, Hartsö skärgård, Nyköping 1.10 (Lennart Wahlén). 1 1K sträckande Vattentornet, Oxelösund 28.10 (Kalle Brinell).

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Två sena höstfynd. Hur pass vanlig/ovanlig är arten under hösten? Vi får se vad vi får in kommande år.

Sena höstfynd:

2 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 4.9 (Kalle Brinell). 1 1K sträckande Vattentornet, Oxelösund 6.10 (Kalle Brinell).

Småtärna *Sternula albifrons*

(-2005:52/69) (2006:3/3)

Tre ex i år, på lokaler som skådare besöker ofta. Möjligen skulle fler individer hittas om fler icke så välbesökta havsvikar spanades av. Förra året var det 5 fåglar och under 2000-talet så har det setts 24 ex fördelat på alla åren spridda mellan en till sju individer.

Fynd:

1 ad sträckande V Kvicksund-området, Eskilstuna 21.7 (*Ralf Lundmark). 1 ad stationär Närkemaderna, Buskhyttan, Nyköping 25.7 (*Jan Hägg). 1 ex födosökande Tallargrundet, Strandstuviken-området, Nyköping 26.8 (*Janne Oldebring, *Lennart Wahlén, Kalle Brinell, mfl).

Svarttärna *Chlidonias niger*

Arton fåglar observerade i år, vilket är något fler än de två föregående åren då det sågs 13 ex (2005) och 15 ex (2004). Siffran från 2003 var hela 65 ex. Inga tendenser till häckningar rapporterades. När får vi en häckning i en våtmark eller viltvatten?

Fynd (tre eller fler):

3 ex rastande Ö Vingåker viltvatten, Katrineholm 7.5-8.5 (Krister Andersson, Bengt Larsson, Pelle Moqvist, mfl). 3 ad sträckande V Kvicksundsbron, Eskilstuna 14.7 (Joachim Strengbom, Ola Jönsson). 3 ex sträckande V Kvicksund-området, Eskilstuna 16.7 (Ola Jönsson).

Sillgrissla *Uria aalge*

Rapporter från två öar i Oxelösunds skärgård, ca 750 par rapporterade från lämplig biotop. Inga häckningsstudier gjorda. År 2003 uppskattades det till ca 1000 par vid Källskären.

Fynd (lämplig häckbiotop):

1500 ex, par i lämpl. häckbiotop Lövjeskär, Källskären, Oxelösund 3.5-14.5 (Kalle Brinell, Leif Nyström). 2 i par par i lämpl. häckbiotop Grässkären, Oxelösund 14.5 (Kalle Brinell)

Tordmule *Alca tord*

Ca 850 par rapporterade från ytterskärgården. När en inventering gjordes i Oxelösunds skärgård 2003 så rapporterades det ca 1200 par enbart från den delen av vår skärgård. Summan i år inkluderar hela rapportområdets skärgård. Ett vinterfynd finns också och enstaka vinterfynd görs årligen.

Vinterfynd:

2 ex rastande Femörehuvud, Oxelösund 8.1-29.1 (Kalle Brinell, Bertil Karlsson, Tommy Pettersson).

Tobisgrissla *Cephus grylle*

Ingen inventering i år i skärgården av häckande tobisgrisslor. Inkomna rapporter visar att det fanns ca 90 par på Hävringe, Oxelösund. Förra året bedömdes det vara ca 100 par på Hävringe och under inventeringen 2003 ca 160 par i hela Oxelösunds skärgård.

Foto Thomas Larsson

Få skådare har väl svårt för att inte fascineras av silvertärnans flyttning.

Skogsduva *Columba oenas*

Rapporter från ca 60 lokaler (områden) om närmare 100 ropande fåglar. En ökning av både antalet lokaler och antalet ropande fåglar jämfört med förra årets ca 50 lokaler och 60 talet ropande fåglar. Några vinterfynd finns också. Vinterfynden rör troligen fåglar som är på väg söderut. Det verkar inte ha funnits några stationära fåglar på någon övervintringslokal. Några bara dagssiffror av sträckande fåglar finns också från höstens sträckräkning vid vattentornet i Oxelösund.

Vinterfynd:

1 ex födosökande Bara, Oxelösund 6.1 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Thomas Larsson). 1 ex rastande Solöfålden, Fogdö, Strängnäs 15.1 (Magnus Brandel). 5 ex sträckande S Örsbaken, Brännäs våtmark, Oxelösund 23.12 (Tommy Knutsson).

Fina sträcksiffror:

99 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 5.10 (Kalle Brinell, Jan Hägg). 196 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 6.10 (Kalle Brinell). 550 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 9.10 (Kalle Brinell). 169 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 10.10 (Kalle Brinell).

Ringduva *Columba palumbus*

Vinterfynd finns i stort sett från hela rapportområdet. Som vanligt har området kring Frösäng i Oxelösund större flockar, där det som mest setts 40 ex. I övrigt fina sträcksiffror från bl.a. vattentornet i Oxelösund med en toppdag på närmare 50000 ex.

Fina sträcksiffror:

6110 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 5.10 (Kalle Brinell, Jan Hägg). 12130 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 6.10 (Kalle Brinell). 6822 ex sträckande S Kvicksundsbron, Eskilstuna 8.10 (Joachim Strengbom, Jonas Ericsson, Ola Jönsson). 48250 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 9.10 (Kalle Brinell). 23520 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 10.10 (Kalle Brinell). 9730 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 11.10 (Kalle Brinell). 11280 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 12.10 (Kalle Brinell).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Mellan 40-45 revir rapporterade från hela rapportområdet vilket är mer än förra årets 31 revir. Det har under de senaste åren skett en långsam men stabil ökning av revir i rapportområdet.

Turturduva *Streptopelia turtur*

(-2005:50/51) (2006:1/1)

Ett ex observerat i år efter ett år utan rapporter. Arten är ej årlig i rapportområdet. De flesta fynden, liksom årets, är från kustnära lokaler.

Fynd:

1 ex rastande Ekebydal, Nyköping 7.7 (*Jonny Werdin).

Gök *Cuculus canorus*

Ett tämligen tidigt vårfynd, samt en sen individ under september. Det får visa sig framöver var gränsen går för tidiga resp. sena fynd av arten. Vi redovisar numera höstfynd i rapporten för att kunna skapa oss en bild om när arten bl.a. sträcker iväg mot söder.

Tidigt, resp. sent fynd:

1 hane spel/sång Klockarsjön, Hedmossen, Dunker, Flen 30.4 (Per Flodin, Göran Andersson). 1 ex Fågeltornet Simsjön, Södertälje 27.9 (Bo Ljungberg).

Berguva *Bubo bubo*

Ett bra år för arten med hela 23 revir rapporterade. Därutöver en trafikdödad fågel på hösten. De fyra föregående åren har det rapporterats 13-19 revir/år.

Hökuggla *Surnia ulula*

Året gav upp till fyra olika fåglar, men det kan ju inte uteslutas att det bara är två. Rrk bedömer det trots allt som fyra olika exemplar. Alla fåglar är från den nordvästra delen av landskapet. Arten är ej årlig i rapportområdet. Förra året sågs en fågel och från 2002 rapporterades tre ex.

Fynd:

1 ex stationär Kolsta hatt, Eskilstuna 30.1 (Björn Jönsson, Lars-Erik Collin). 1 ex rastande Bie,

Katrineholm 20.2 (Anne-Marie Johansson). 1 ex stationär Marielund trafikplats, E20, Eskilstuna 17.3-29.3 (Lars-Erik Collin, Lennart Eriksson, Tommy Emanuelsson, mfl). 1 ex rastande Broby, Tumbo, Eskilstuna 20.3 (Patrik Rhönstad).

Sparvuggla
Glauclidium passerinum

En häckning rapporterad. Visst finns det fler häckande sparvugglor i rapportområdet?

Rapportera gärna in era observerade häckningar.

Häckning

2 ex pulli/nyligen flygga utmed skogsväg strax S Mossorp, Flen 21.7 (Göran Andersson).

Hornuggla *Asio otus*

En halvering av antalet häckningar i år då 33 häckningar rapporterats i jämförelse med förra årets 65.

Jorduggla *Asio flammeus*

Fjorton fåglar är inrapporterade i år, varav de flesta var sträckande exemplar. Från häckningstid finns två rapporter, men inga permanenta fåglar eller tendenser för häckning. Arten är ej årlig under sommarmånaderna, utan endast enstaka ströobservationer vissa år. När kommer en häckning? Så tidiga rapporter som i februari (och även i mars) är inte vanliga, speciellt inte under vintrar som den gångna som var både kall och snörik. Man kan ju anta att det rör sig om fåglar som försöker sig på övervintring i regionen. Dessa fåglar kan vara på väg söderut när födan tagit slut längre norrut.

Skogsduvan är en av de inte alldeles ovanliga, men ändå intressanta och skyddsvärda arter som Rrk vill ha in rapporter på. Glöm alltså inte att rapportera spelande skogsduvor!

Foto Leif Nyström www.nh-foto.se

Fynd:

1 ex stationär Lötfälten, Gorsingeholm, Strängnäs 22.2-27.2 (Staffan Hellbom, Ulf Cassel, Markku Kemppi, mfl). 1 ex rastande Biskopskvarn trafikplats, Strängnäs 5.3 (Staffan Hellbom). 1 ex sträckande NV Femörehuvud, Oxelösund 9.4 (Andreas Grabs, Göran Andersson, Per Flodin). 1 ex sträckande N Femörehuvud, Oxelösund 12.4 (Kalle Brinell). 2 ex sträckande Hävringe, Oxelösund 12.4 (Pierre Stålnåbb, Jonny Werdin, Tommy Ubbesen). 1 ex rastande Hävringe, Oxelösund 15.4 (Tommy Knutsson, Leif Nyström). 1 ex Hartsö skärgård, Nyköping 22.4 (Lennart Wahlén, Janne Oldebring). 1 ex Solöfältet, Fogdö, Strängnäs 24.6 (Magnus Brandel). 1 ex födosökande Vadsjön, Nyköping 3.7 (Lennart Petterson). 1 ex stationär Kafjärden, Ostra, Eskilstuna 13.9-14.9 (Jonas Ericsson, Joachim Strengbom, Kent Carlsson). 1 ex sträckande Hartsö skärgård, Nyköping 26.9 (Lennart Wahlén). 2 ex Hävringe, Oxelösund 21.10 (Nisse Nilsson, Bertil Karlsson, Ragnar Falk, mfl).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Åtta ropande fåglar är något fler än förra året och under hösten så ringmärktes det 4 ex på Enskär. Finns det inte fler pärlugglor i våra marker? Kan det vara så att det finns fler fåglar och på lokaler som vi ornitologer ej besöker eller att det finns par i områden där det inte finns någon konkurrerande artfrände som gör att den behöver spela/ropa så frekvent. I Nävekvarnsskogarna i Nyköping så spelade minst 4 olika fåglar under vinter-vårperioden.

Fynd:

1 hane spel/sång Bötessmossen, Nyköping 27.2-30.3 (Lennart Wahlén, Mats Andersson, Nisse Nilsson). 1 hane spel/sång Nävsjön, Nyköping 16.3-21.3 (Bertil Karlsson, Nisse Nilsson). 1 ex spel/sång Hirtorp, Katrineholm 17.3 (Håkan Lernefalk, Agne Swenzén). 1 ex lockläte Åkers kronopark, Strängnäs 19.3-24.3 (Yngve Meijer, Staffan Hellbom). 1 ex spel/sång Aborrtorp, Bötessmossen, Nyköping 25.3-6.5 (Johan Gustafsson, Ragnar Falk, Mats Andersson). 1 ex spel/sång Hedsmossen, Dunker, Flen 14.4-22.4 (Hans Eliasson, Andreas Grabs). 1 ex spel/sång Pumpторp, Nyköping 6.5 (Jan Sjöstedt). 1 ex spel/sång, ej häckning Katrineholm 30.5 (Hans Karlsson). 4 1K ringm Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 30.9-12.10 (Lennart Wahlén, Janne Oldebring, Lillemor Däckfors).

Nattskärna *Caprimulgus europaeus*

Mellan 95-100 rapporterade spelande nattskärnor. En ökning från förra årets 77 spelande fåglar. År 2004 så rapporterades det 86 spelande fåglar. Vi har under de senaste åren haft en generell ökning av arten i rapportområdet. Detta hör sannolikt till stor del samman med fler besök i nattskärrens marker än en verklig ökning av arten.

Tornseglare *Apus apus*

Flera bra dagar med höga sträcksiffror under juli-augusti, samt en sen observation från september.

Högsta sträcksiffror, samt sen observation: 5000 ex sträckande S Ekebydal, Nyköping 5.8 (Jonny Werdin). 10000 ex sträckande S Lilla Kungsladugården, Nyköping 15.8 (Jonny Werdin). 1 ex str SV Skiringe gård, Flen 10.9 (Andreas Grabs).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Femton individer under detta år (18 förra året), men tyvärr inga häckningar och endast ett fynd under sommarmånaderna juni-juli. På några lokaler har fåglar övervintrat. Fåglarna vid Kylvattendammen och vid Torpaviksdiket är fåglar som är kvar från förra året.

Fynd (under häckningstid, fåglar som varit stationära):

1 ex stationär Kylvattendammen, Oxelösund 1.1-12.3 (Tommy Knutsson, Lennart Wahlén, Jonny Werdin, mfl). 2 ex stationär Torpaviksdiket, Södertälje 1.1-26.3 (Stefan Clason, Bo Hellberg, Martin Resare, mfl). 1 ex födosökande Bergaån, Åkers styckebruk, Strängnäs 6.1-14.1 (Jalle Hiltunen, Staffan Hellbom, Markku Kemppi, mfl). 1 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 11.1-17.1 (Toomas Maadre, Sven-Olov Karlsson, Lillemor Däckfors, mfl). 1 ex förbifl. Julita gård, Katrineholm 19.7 (Anders Larsson). 1 ex stationär Horns båtvarv, Nyköping 24.9-5.11 (Nisse Nilsson). 1 ex stationär Brandholmens reningsverk, Nyköping 19.12-28.12 (Gunnar Rosqvist, Hans Norelius).

Härfågel *Upupa epops*

(-2005:79/80) (2006:3/3)

Tre fåglar i år vilket är något färre än förra årets fem exemplar. Arten är årlig, men fåtalig i rapportområdet. Fynden i år var i norra delen samt ett ex i Norrköpings kommun, men den delen av kommunen som tillhör Sörmlands rapportområde. Fynden brukar vara väl spridda i de olika kommunerna i landskapet.

Fynd:

1 ex födosökande Stenkvista lantbruksskola, Stenkvistafältet, Eskilstuna 15.4 (*Ann-Sofie Östlund). 1 ex Sofiebergsåsen, Eskilstuna 13.6 (*Björn Jönsson, *Björn Fors). 1 ex födosökande Lövsjöstigen parkeringen, Fjällmossen, Norrköping 30.9 (*Håkan Talling).

Göktyta *Jynx torquilla*

141 revir rapporterade i år vilket är en rejäl ökning från de föregående åren då siffran har legat på 66-96 revir.

Gråspett *Picus canus*

(-2005:25/27) (2006:4/4)

Fyra exemplar i år, numera är den årlig i rapportområdets norra delar. Vi väntar fortfarande på den första häckningen. Störst chans att få se arten är vid fågelmatningar och man bör då mata med talgbollar och späck.

fynd:

1 ad hane födosökande Öja Björkebo, Eskilstuna 12.2 (*Niklas Holmström). 1 hane födosökande Råby-Rekarne området, Eskilstuna 25.2 (*Bo Gustafsson). 1 ex födosökande Aspö, Strängnäs 1.3-15.3 (*Birgitta Segring). 1 ex lockläte Mälhammar, Munkhammar, Eskilstuna 13.8 (*Pedro Haglund).

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Ca 118 revir rapporterade från hela rapportområdet vilket är något fler än förra årets dryga 100 revir. Av dessa är ca 60 revir från Eskilstuna kommun. Det har under de senaste åren rapporterats ett ökat antal revir i rapportområdet, sannolikt hör det samman med ökade eftersök och rapportering och inte att arten ökar.

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*

Ett par observerades under årets första månader på rapportområdets bästa lokal (Skiren/Kvicken). Under november-december har det setts en hona på samma lokal. Man kan anta att det är honan som är kvar, men var har hanen tagit vägen? Numera så är arten så pass ovanlig i rapportområdet att vi snart nog får leta förgäves efter den. Möjligt skulle sviterna från de senare årens kraftiga stormar kunna göra att arten kommer tillbaka. Kan det vara så att den finns på andra lokaler som vi ornitologer ej besöker?

Fynd:

2 ex födosökande Skiren/Kvicken området, Eskilstuna 7.1-18.3 (Kent Carlsson, Lars-Erik Collin, Lennart Eriksson mfl). 1 hona födosökande Skiren/Kvicken området, Eskilstuna 12.11-27.12 (Jonas Ericsson, Lennart Eriksson, Barbro Hedström).

Trädlärika *Lullula arborea*

Vinterfynd hör inte till vanligheterna i Sörmland,

men i år finns ett vinterfynd från Oxelösund. Större ansamlingar kan ses under flyttperioden, framför allt i slutet av september.

Vinterfynd och större antal: 1 ex stationär

Oxelösunds hamn 5.1-11.2 (Thomas Larsson, Jan Hägg, Anki Gustafsson). 20 ex rast Lilla Nyby avfallsstation, Eskilstuna 23.9 (Jonas Ericsson).

Sånglärika *Alauda arvensis*

Ett vinterfynd från Nyköping i januari (1 ex Björshults soptipp, Nyköping 2.1, Tommy Karlström, Mathias Andersson). I samband med väderbakslag under våren observerades ovanligt stora ansamlingar från flera lokaler. Som exempel kan nämnas en flock om uppskattningsvis 2400 ex från Ytterjärna. Goda sträcksummor finns rapporterade från kusten under början av oktober.

Fynd (>500 rastande): 500 ex Väingsö flygfält, Gnesta 29.3 (Tomas Widlund). 2400 ex Ytterjärna, Södertälje 30.3-1.4 (Johannes Hermundsson, Alex Roetemeijer, Stefan Clason). 1000 ex Tystberga, Nyköping 30.3-2.4 (Nisse Nilsson). 1200 ex rast Yttereneby gods, Södertälje 1.4 (Johannes Hermundsson). 800 ex rast Edeby, Katrineholm 2.4 (Pelle Moqvist, Krister Andersson). 800 ex Hagbyberga, Katrineholm 2.4 (Krister Andersson, Håkan Lernefalk, Agne Swenzén). 600 ex Stensjön, Stora Malm-området, Katrineholm 2.4 (Lennart Wahlén).

Sträckande (>400 ex): 582 ex Vattentornet, Oxelösund 3.10 (Kalle Brinell). 412 ex Vattentornet, Oxelösund 9.10 (Kalle Brinell).

Berglärika *Eremophila alpestris*

(-2005:47/67) (2006:4/42)

Fyra fynd om hela 42 ex är fyndmässigt och framför allt antalsmässigt mer än normalt. Fynden är dock både lokal och tidsmässigt typiska för artens uppträdande i vår del av landet.

Fynd: 11 ex str V Femörehuvud, Femöre, Oxelösund 28.1 (*Kalle Brinell). 20 ex rast Hartsö skärgård, Nyköping 11.3 (*Göran Altstedt). 10 ex str S Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 10.10 (*Lennart Wahlén). 1 ex str Vattentornet, Oxelösund 2.11 (*Kalle Brinell).

Backsvala *Riparia riparia*

Även om antalet häckande backsvalor troligtvis minskar i landskapet så speglar förhoppningsvis inte årets häckrapporter den sanna populationsnivån. Från det gångna året finns endast 6 häcklokaler rapporterade, vilket är klart lägre än tidigare år.

Häckfynd: 150 bon Jättne viltvatten, Strängnäs 7.5-6.8 (Yngve Meijer, Anders Lidholm, Leif Ekblom). 2 ex bobesök Husby-Oppunda, Nyköping 9.5 (Lennart Wahlén). 26 ex permanent revir Glysas grav, Katrineholm 29.5 (Hans Karlsson). 8 ex besöker bebott bo Husby grustag, Nyköping 6.6 (Göran Andersson). 6 ex permanent revir Vännervass, Vingåker k:n 17.6 (Lillemor Däckfors). 2 ex lämpl biotop Backalund, Floda, Katrineholm 26.7 (Anders Carlberg).

Ladusvala *Hirundo rustica*

Från slutet av augusti och första hälften av september noterades sju dagar med över 2500 sträckande ex vid vattentornet i Oxelösund (Kalle Brinell, Leif Nyström). Bästa sträckdagen var 6.9 då över 5233 ex sträckte söderut.

Större sträcksummor av ladusvala inräknade vid vattentornet i Oxelösund:

25.8 3217 ex, 1.9 2738 ex, 5.9 2678 ex, 6.9 5233 ex, 9.9 3420 ex, 10.9 2750 ex samt 13.9 2510 ex.

Hussvala *Delichon urbicum*

Tre dagar med över 600 str hussvalor är rapporterade från Vattentornet i Oxelösund. Bästa sträckdagen var 16.8 då 2820 ex räknades in.

Fynd (>600 ex): 2820 str 16.8 (Kalle Brinell, Arne Hellström). 589 str 24.8 (Kalle Brinell). 607 str 25.8 (Kalle Brinell).

Större piplärka *Anthus richardi*

(-2005:8/8) (2006:3/3)

Rapportområdets 9:e till 11:e fynd gjordes som traditionen bjuder vid kustlokaler. Första fynden sedan 2003. Lite oväntat blev det två oktoberfynd. Sju av de tidigare åtta fynden har gjorts i september.

Fynd: 1 ex Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 30.9 (*Kent Carlsson, *Lennart Wahlén, *Lillemor Däckfors mfl). 1 ex Svanviken, Nyköping 7.10 (*Kalle Brinell, Jan Hägg, Torkel Pettersson). 1 ex Hävringe, Oxelösund 21.10 (*Per Flodin, *Jan Hägg, *Stefan Clason mfl).

Trädpiplärka *Anthus trivialis*

Fyra riktiga toppdagar finns rapporterade från Kalle Brinells sträckräkning vid Vattentornet Oxelösund. Den bästa dagen (18.8) extrapolerades antalet sträckare till över 6000. I Sverige är det nog endast Falsterbo som lär kunna ståta med liknande sträck-siffror för Trädpiplärka.

Fynd (>800 ex): 864 ex 12.8 (Kalle Brinell). 2487 ex 17.8 (Kalle Brinell). 6750 ex 18.8 (Kalle Brinell). 937 ex 5.9 (Kalle Brinell, Leif Nyström).

Ängspiplärka *Anthus pratensis*

Även om det finns tre vinterfynd rapporterade (1 ex från februari och 2 ex från december) så bör endast februarifyndet betraktas som övervintrare. Decemberfynden är troligen ett resultat av det milda vädret under slutet av året. Större mängder sågs under vår- (500 ex rast Bastetorpssviken, Oxelösund 1.5 Anki Gustafsson, Jan Gustafsson) och höstflytten. Bästa sträckdagen inföll 22.9 då 1266 ex str vid Vattentornet i Oxelösund (Kalle Brinell).

Vinterfynd: 1 ex Yttereneby naturreservat, Södertälje 1.2 (Johannes Hermundsson). 1 ex Tullgarnsområdet 1.12-10.12 (Mats Blomstedt, Hans Norelius, Stefan Clason). 1 ex Sjösa gård, Nyköping 27.12 (Torkel Pettersson).

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Rödstrupig piplärka är nätt och jämt årligt rapporterad under våren varför årets tre rapporter är lite mer än normalt. Arten är betydligt vanligare under höststräcket med relativt många fynd under augusti-september.

Värfynd: 1 ex rast Västerviken, Tullgarnsområdet, Södertälje 15.5 (Hans Norelius). 2 hanar rast Svanviken, Nyköping 18.5 (Kalle Brinell). 1 hane spel/sång, Ämtnäs, Bastetorpssviken, Oxelösund 19.5 (Kalle Brinell).

Foto Jan-Eric Hägerroth www.nh-foto.se

Varje år är numera ett rekordår för försärlan i vårt landskap. Trots det är det förhållandevis glest mellan konstaterade häckningar. Här finns en möjlighet för intresserade att bidra med ökad kunskap genom lite mer riktade eftersök i lämpliga miljöer.

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

Ett fynd från februari (1 ex Hävringe, Oxelösund 15.2 Pierre Stålnäbb, Tommy Ubbesen, Jonny Werdin) som antingen kan vara en övervintrande fågel eller en tidig flyttare. Varje år brukar det ses något enstaka ex i inlandet under sträcktid, så även i år då ett fynd från Mälaren rapporterades (1 ex Näsbyholmssundet, Sörfjärden, Strängnäs 17.4 Markku Kemppi). Endast en rapport som indikerar häckning. Hela 28 par i lämpl. häckbiotop rapporterades från Hävringe, Oxelösund (3.5 Kalle Brinell, Leif Nyström).

Gulärla *Motacilla flava*

Cirka 45 häckningar har rapporterats under året vilket är i nivå med fjolårets siffra, men är troligtvis ändå i underkant av det verkliga antalet häckare. Från mitten av augusti och en månad framåt finns flera riktigt bra sträckdagar rapporterade från Vattentornet i Oxelösund.

Fynd (>100 ex): 121 ex str Vattentornet, Oxelösund 17.8 (Kalle Brinell). 449 ex str Vattentornet,

Oxelösund 18.8 (Kalle Brinell). 146 ex str Vattentornet, Oxelösund 19.8 (Kalle Brinell).

Citronärla *Motacilla citreola*

(-2005:3/3) (2006:1/1)

Rapportområdets 4:e fynd, första sedan 2001, dök inte helt oväntat upp på en kustlokal i början av maj. Under de första 10 dagarna i maj rapporterades ett 10-tal citronärlor i Sverige. Ca en tredjedel av de Svenska fynden har gjorts i maj.

Fynd: 1 hona rast Bastetorpsviken, Oxelösund 2.5 (*Kalle Brinell, Lennart Wahlén).

Forsärla *Motacilla cinerea*

(-2005:55/71) (2006:38/42)

Återigen nytt rekordår för försärila med hela 38 fynd, vilket är nästan en fördubbling jämfört med fjolårets 21 fynd. Två till tre häckningar är dock i nivå med fjolårets resultat. Den positiva utvecklingen är på intet sätt unik för Sörmland utan en kraftig ökning av antalet fynd har noterats på flera håll i landet. Under perioden 27.8-9.10 sågs 8 ex i

samband med sträckräkning vid Kvicksund (Joachim Strengbom, Ralf Lundmark, Ola Jönsson mfl). I vårt grannlandskap Västmanland häckar det numer årligen 25-30 par och fåglarna från Kvicksund härstammar med stor sannolikhet från den Västmanländska populationen. Det är även troligt att de ungfåglar som numer årligen ses från mitten/slutet av juli vid Rosenfors, Eskilstuna har samma ursprung. Under året noterades även ett decemberfynd, vilket är ovanligt.

Häckningar eller troliga häckningar: 3 pulli/nyligen flygga Svärta gård, Nyköping 22.4-20.8 (Jan Karlsson, Thomas Larsson, Torkel Pettersson mfl). 2 pulli/nyligen flygga Bränninge gård, Södertälje 23.4-27.7 (*Johannes Hermundsson, *Juho Schellhammer). 1 ad hona avledningsbeteende Näs-selsta kvarn, Stjärnhov, Gnesta k:n 16.6-30.8 (*Stefan Andersson).

Vinterfynd: 1 ex Harhålet, Yngaren, Nyköping 3.11-13.12 (*Jan-Eric Hägerroth, Lennart Wahlén).

Sädesärta *Motacilla alba*

Vinterfynd är ovanliga inom vårt rapportområde, men under 2006 finns två decemberfynd. Det milda vädret under slutet av året var säkerligen den viktigaste bidragande orsaken. Från september finns flera fina sträcknoteringar. Bästa dagen (5.9) sträckte nästan 1500 ex mot söder vid Vattentornet i Oxelösund.

Fynd (vinter, >700 ex): 1 ex Nibble, Ytterjärna, Södertälje 6.12 (gnm rnk Srml). 1 ad Tullgarns slott, Tullgarnområdet, Södertälje 22.12-26.12 (Signe Hagerman, Linus Brobacke, Anders Westlund). 792 ex str Vattentornet, Oxelösund 1.9 (Kalle Brinell). 1456 ex str Vattentornet, Oxelösund 5.9 (Kalle Brinell, Leif Nyström). 954 ex str Vattentornet, Oxelösund 6.9 (Kalle Brinell). 774 ex str Vattentornet, Oxelösund k:n 13.9 (Kalle Brinell). 890 ex str Hävringe, Oxelösund 14.9 (Kalle Brinell, Leif Nyström, Jan-Eric Hägerroth). 761 ex str Vattentornet, Oxelösund 22.9 (Kalle Brinell).

Engelsk sädesärta *Motacilla alba yarrellii*

(-2005:7/7) (2006:2/2)

Rapportområdet förädrades med två nya fynd av den västliga rasen av Sädesärta under året. Således

finns nu 9 godkända yarellii-fynd från Sörmlands rapportområde. Nästan alla fynd av rasen görs i april i samband med vårsträcket för vår egen ras av sädesärta. Utöver de godkända fynden finns från 2006 ytterligare ett odokumenterat fynd rapporterat i Svalan.

Fynd: 1 honf rast Hagen, Töle kvarn, Gnesta 5.4 (*Niklas Holmqvist). 1 ad hona rast Lövsund, Runtuna-området, Nyköping 18.4 (*Nisse Nilsson).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Året var långt ifrån något toppår. Från början av året finns förutom mindre flockar endast ett fåtal rapporter om 100 ex eller fler rapporterade från Enskär, Katrineholm, Strängnäs och Eskilstuna.

Strömstare *Cinclus cinclus*

Enstaka fåglar dröjde sig kvar in i april (t o m 14.4) men inga tecken som tyder på häckning.

Järnsparv *Prunella modularis*

Under de senaste 5 åren har det gjorts åtminstone något vinterfynd, så även under 2006. 1 ex är rapporterat från Katrineholm under perioden 1.1-18.2 (Hans Karlsson, Lennart Pettersson).

Rödhake *Erithacus rubecula*

Enstaka rödhakar övervintrar normalt i vårt rapportområde. Under januari fanns upp till 5 ex i Nyköping-Oxelösundsområdet och under december fanns det upp till 9 ex i rapportområdet. Flest även då (7 ex) i Nyköping-Oxelösundsområdet. Övriga två fynd kommer från Södertälje.

Blåhake *Luscinia svecica*

Blåhake ses regelbundet men fåtaligt undervårsträcket. Från 2006 finns 5 fynd från maj. Under höstflytten är arten betydligt vanligare med >50 fynd per år.

Vårfynd: 1 ad hane Lindbacke, Svanviken, Nyköping 9.5 (Lennart Wahlén). 1 hane Hävringe, Oxelösund 13.5 (gnm Kalle Brinell). 1 hane Låga Mellskär, Oxelösund 13.5 (Kalle Brinell). 1 honf Berga viltvatten, Vingåker 17.5 (Lillemor Däckfors). 1 ex Fågeltornet Valnaren, Strängnäs 21.5 (gnm rnk-Sörmland).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Fler observationer än vanligt framförallt från Nyköping – Oxelösundsområdet. Åtminstone två häckningar i Nyköping och sannolikt flera inom SSAB-området i Oxelösund. I Nyköping flera områden med sjungande hanar, kan vara upp mot 7 par inkluderande de två häckningarna.

Häckningar: 1 ad hona föda åt ungar Järnvägsgatan 28 B, Nyköping 11.6 (Kalle Brinell). 1 pull pulli/nyligen flygga Culturum, Nyköpings stad, Nyköping 19.6 (Jan Hägg). 5-10 par SSAB-området Oxelösund (Tommy Knutsson).

Fynd (utanför Nyköping-Oxelösund): 1 ad hane Gnesta, 10.4 (Johan Dahlberg). 1 hona Öja Björkebo, Eskilstuna 25.4 (Niklas Holmström). 1 honfärgad stationär Södertälje 25.4 (Stefan Clason). 1 hane Katrineholm 14.6 (Krister Aronsson).

Svarthakad buskskvätta

Saxicola torquatus

(-2005:8/8) (2006:1/1)

Rapportområdets 9:e fynd gjordes vid Marsäng 19.4 vilket var det första fyndet sedan 2003. Årets fynd rörde sig om en hona av rasen *rubicola*. Sex av de åtta till ras bestämda fåglarna har varit av rasen *rubicola*. Två fåglar tillhörande den östliga rasgruppen *maurus/stejnegeri* har gjorts i oktober. De flesta fynden av arten hos oss har gjorts under våren vilket kanske kan förklara varför *rubicola* är vanligare.

Fynd: 1 2K+ hona rast Marsäng, Nyköping 19.4 (*Thomas Larsson, Kalle Brinell, Jan Hägg mfl).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Antalet fynd var något färre än tidigare år. Alla fynd gjordes under i slutet av april vilket stämmer väl överens med den traditionella fyndbilden. Höstfynd är betydligt ovanligare och i år som många andra år saknas sådana helt.

Fynd: 1 ad hane Stora Överby, Gnesta 22.4 (Håkan Welff). 1 honf Valnaren,

Strängnäs 23.4 (Yngve Meijer, Anders Lidholm mfl). 1 hona Svanviken, Nyköping 26.4 (Kalle Brinell). 1 hane Sävstaholm, Vingåker 28.4 (Ronny Nilsson). 1 hane Stenkvistafältet, Eskilstuna 30.4-1.5 (Thomas Gladh, Kent Carlsson, Joachim Strengbom mfl)

Björktrast *Turdus pilaris*

Enda rapporten om större antal kommer från Nyköping 14.12 då en flock om mer än 1000 ex sågs vid Vinterhyttan (Jan och Anki Gustavsson). En större sträcksumma finns rapporterad från Skiringe gård, Flen 28.10 då 555 ex sågs str mot SV (Andreas Grabs).

Taltrast *Turdus philomelos*

Enstaka vinterfynd brukar förekomma. Från 2006 finns endast ett fynd, från julafton då Kalle Brinell observerade ett ex vid Ytterbo, Buskhyttan, Nyköping.

Foto Thomas Larsson

Den hona av den västliga rasen av svarthakad buskskvätta som höll till vid Marsäng, Oxelösund.

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Även om det nästan varje år görs enstaka vinterfynd så kan knappast arten betecknas som en normal övervintrare. Under året rapporterades ett ex i januari och 6 ex i december. De enda rapporterna om större mängder kommer från vårens sträckperiod, då det under några aprilnätter noterades större mängder sträckande fåglar över Nyköping.

Fynd (vinterfynd, större sträcksummor): 1 ex Femöre huvud, Oxelösund 30.1 (Tommy Ubbesen). 2 ex födosökande Kjulsta, Skåraområdet, Nyköping 9.12 (Tommy Pettersson). 1 ex Stenkulla, Nyköping 15.12 (Jan Hägg). 1 ex Södertälje 19.12 (Tomas Lundquist). 2 ex Kjula, Eskilstuna 20.12 (Barbro Hedström). 1820 ex str N Nyköping 16.4-28.4 (Kalle Brinell).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Antalet vinterfynd är något högre än fjolåret, men fortfarande tämligen få. Från januari finns 7 fynd och från december 6 fynd. Hässelbyholm tycks vara den säkraste vinterlokalen för arten, vilket också var den enda platsen där fler än 1 ex rapporterats. Få rapporter om större antalssummor, endast 3 rapporter rörande fler än 49 ex har inkommit.

Fynd (49 ex eller fler): 50 ex rast Tunaholm, Buskhyttan, Nyköping 1.10 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 125 ex str Vattentornet, Oxelösund 9.10 (Kalle Brinell). 80 ex str S Hävringe, Oxelösund 21.10 (Nisse Nilsson, Joachim Strengbom, Bertil Karlsson).

Gräshoppångare *Locustella naevia*

Under perioden 11.5-10.7 rapporterades upp till 75 sj fåglar i området, vilket får betraktas som ett normalår för arten. Flest rapporterades som vanligt ifrån Eskilstuna. Antal sj per kommun var Eskilstuna (28), Nyköping (16), Strängnäs (11), Katrineholm (6), Kungsör (6), Gnesta (3), Södertälje (3) och Vingåker (2). Förutom sj fåglar observerades även 1 ex vid Björshultssoptipp, Nyköping 18.8 (Kalle Brinell).

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

Femton sj individer på 12 lokaler är något mer än de senaste 4 åren då i genomsnitt 9 ex hörts. Noterbart är att det i Kungsör hördes 3 ex på samma lokal.

Fynd (sj): 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 17.5 (Tommy Knutsson). 1 ex Svanviken, Nyköping 2.6-15.6 (Jan Sjöstedt, Ragnar Falk, Lennart Wahlén mfl). 1 ex Billsbro gård, Vingåker 4.6-13.6 (Robert Öhman, Lillemor Däckfors, Lennart Hellquist mfl). 1 ex Kisäng, Nyköping 6.6 (Johan Gustafsson). 1-3 ex Kungsör 10.6-11.6 (Patrik Rhönnstad, Börje Wennerström). 1 ex Östra Väsbyviken, Eskilstuna 12.6-28.6 (Björn Fors, Björn Jönsson, Joachim Strengbom mfl). 1 ex Tynnelsö slott, Strängnäs 16.6 (Kent Söderberg, Markku Kemppi). 1 ex Vreta, Kila, Nyköping 17.6 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Jan Hägg mfl). 1 ex Fatburen, Mariefred 18.6-2.7 (Markku Kemppi, Leif Ekblom, Yngve Meijer mfl). 2 ex Gorsingeholm, Strängnäs 21.6 (Markku Kemppi). 1 ex Horns båtvarv, Nyköping 24.6-25.6 (Nisse Nilsson). 1 ex Lillsjön, Eskilstuna 8.7-18.7 (Niklas Holmström).

Vassångare *Locustella luscinioides*

(-2005:18/18) (2006:1/1)

Nittonde fyndet upptäcktes som sig bör vid en vassjö vid en typisk tidpunkt på året. De flesta vassångare har upptäcks i slutet av maj eller början av juni.

Fynd: 1 ex spel/sång Norrtunasjön, Gnesta 2.6-8.6 (*Martin Berg, Ulf Andersson, Janne Oldebring mfl).

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Fyra tidiga fynd noterade den 29.4 vilket endast är en dag senare än det hittills tidigast noterade fyndet i rapportområdet som gjordes den 28.4 1993.

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*

(-2005:35/35) (2006:4/4)

Andra året i rad med fyra fynd. Normalt brukar det annars bara vara något enstaka fynd per år. Ser vi måne en uppåtgående trend för busksångaren i vårt rapportområde? Historiskt har våra grannland

Foto Göran Andersson

Kärrensångaren är kanske inte den av våra Sörmländska fåglar som gör sig bäst på bild i svartvitt. Istället bör den avnjutas intensivt sjungande på det vis bara en entusiastisk kärrensångare kan.

skap Närke, Västmanland och Uppland ståt med fler fynd än vad som noteras hos oss. Värt att nämna är att fågeln från Sandasjön infångades och ringmärktes 13.7

Fynd: 1 ex spel/sång Vingåker 11.6-12.6 (*Ronny Nilsson, Lillemor Däckfors, Patrik Bergdahl mfl). 1 ex spel/sång, Dåderösund, Norra Mörkö, Södertälje 13.6-19.6 (*Daniel Bengtsson, *Stefan Bengtsson, Stefan Clason mfl). 1 ex spel/sång Valsberg, Jönåker 17.6 (*Jan Hägg, Lennart Wahlén, Anki Gustafsson mfl). 1 2K+ hane spel/sång Sandasjön, Norra Mörkö, Södertälje k:n 9.7-13.7 (*Hasse Andersson, Rikard Hellgren, Erik Asplund mfl).

Kärrensångare *Acrocephalus palustris*

Under sommaren hördes 76 sjungande fåglar vilket är den näst högsta noteringen någonsin. Den högsta summan noterades 2005 (87 ex). De tre senaste åren har varit de bästa någonsin och det är troligt

att arten är på frammarsch inom vårt rapportområde. Flen var enda kommunen utan rapporter. Kommunvis fördelade sig antalen enligt följande: Nyköping (31), Södertälje (12), Eskilstuna (9), Trosa (6), Gnesta (5), Katrineholm (3), Kungsör (2) och Vingåker (1).

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

Bästa året någonsin för Trastsångare inom vårt rapportområde! Under sommaren räknades hela 50 sjungande ex in. Under 2005 rapporterades 42 ex, medan det under åren 2002-2004 rapporterades lite drygt 30-talet sjungande fåglar per år. Värt att notera är att rapporterna i år är mer jämt fördelade över rapportområdet än tidigare. Färre rapporter än i fjol från Sörfjärden, endast 11 sj jämfört med fjolårets 24. I samband med ringmärkning vid Idö, Sörfjärden märktes 6 fåglar (9 i fjol). Frågan är om det lägre antalet från Sörfjärden beror på sämre

rapportering eller att fåglarna omfördelat sig till fler lokaler? Vid sidan av rapporter från Sörfjärden finns rapporter om 3 eller fler sj individer från tre områden, Roka Udd (Strängnäs), Tynnelsö (Strängnäs) och Näsnaren (Katrineholm). Kommunvis fördelning: Eskilstuna (23), Katrineholm (8), Strängnäs (7), Nyköping (5), Gnesta (3), Södertälje (2) och vardera ett ex för Kungälv och Flen.

Höksångare *Sylvia nisoria*

Under året hördes två sjungande hannar på Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 10.6 2006 (*Janne Oldebring, *Lennart Wahlén). Ingen av fåglarna fanns kvar på platsen en vecka senare.

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Två sena fynd från oktober månad vilket inte är så vanligt.

1 ex ringm Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 5.10 (Nicke Helldorff, Kent Carlsson). 1 ex rast Vattentornet, Kylvattendammen, Oxelösund 15.10 (Kalle Brinell).

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Ett sent fynd från oktober månad, 1 ex ringm Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 5.10 (Nicke Helldorff, Kent Carlsson).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Arten tenderar att bli allt vanligare som övervintrare. Under 2006 finns rapporter på elva fåglar under månaderna jan-feb och december, vilket är den högsta siffran vad gäller övervintrande fåglar av arten någonsin. Normalt ses en 1-4 övervintrare per år.

Taigasångare *Phylloscopus inornatus*

(-2005:20/20) (2006:1/1)

Andra året i rad som arten ses i vårt rapportområde och som vanligt rör det sig om en observation utifrån skärgården.

1 ex Hävringe, Oxelösund 12.9 (*Tommy Ubbesen, Jonny Werdin, Pierre Stålnäbb).

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Hela 14 fynd under häckningstid vilket är långt fler än de cirka fem som normalt sätt brukar göras.

Dessutom två sena fynd under december månad. 1 ex rast Brannäs våtmark, Oxelösund 10.12 (Tommy Knutsson). 1 ex rast Nyköpingsån inne i staden, Nyköping 21.12 (Jonny Werdin).

Östlig gransångare

Phylloscopus c. tristis abietinus

(-2005:1/1) (2006:1/1)

Östlig gransångare *Phylloscopus c. tristis/abietinus* 1 ex rastande Himlabacken, Aspa gård, Oxelösund 3.10 (*Kalle Brinell).

Tillägg för år 2004:

1 ex 2004-10-09 Enskär, Nyköping (*Kalle Brinell).

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*

Ett sent fynd från oktober månad vilket inte är så vanligt, 1 ex rast Vattentornet, Kylvattendammen, Oxelösund 1.10 (Kalle Brinell).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Fem fynd under våren och tre fynd under artens normala sträckperiod på hösten är att anse som normalt.

Fynd: 1 ex spel/sång Strandstuviken-området, Nyköping 26.5 (Göran Altstedt). 1 hane Bålgviken, Eskilstuna 2.6-11.6 (Kent Carlsson, Lennart Eriksson, Bo Gustafsson). 1 ex spel/sång Örstignäs, Strandstuviken-området, Nyköping 6.6-24.6 (Jan Gustafsson, Janne Oldebring, Stefan Clason m.fl.). 1 hane spel/sång Måsnaren, Södertälje 20.6 (Daniel Bengtsson). 1 hane spel/sång, ej häckning Granhed, kursgård, Katrineholm 24.6 (Henrick Blank). 1 IK rast Vattungarna, Oxelösund 14.9 (Kalle Brinell, Jan-Eric Hägerroth, Leif Nyström). 1 ex ringm Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 29.9 (Urban Rundström, Lillemor Däckfors). 1 IK rast Enskär, Hartsö skärgård, Nyköping 5.10 (Nicke Helldorff, Kent Carlsson).

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis*

(-2005:24/29) (2006:1/1)

Arten uppträder sporadiskt inom rapportområdet och efter att inte ha setts under ett par så sågs i år en sjungande hane Askö, Trosa 22.5-21.6 (gm Axel Hultman, Lennart Wahlén). I genomsnitt ses arten vart annat eller vart tredje år.

Skägges *Panurus biarmicus*

Under häckningstid finns rapport om skäggesar från ett femtontal olika lokaler ganska så väl spritt inom rapportområdet.

Under perioden 7.7-14.10 ringmärktes 129 fåglar vid Idö märkplats,

Sörfjärden, Mälaren, Eskilstuna (Lars Broberg). Detta är den näst sämsta siffran, endast 2002 märktes färre fåglar (88). En möjlig förklaring skulle kunna vara den långa kalla vintern 2005/2006.

Fyndlokaler:

Småholmen, Brobyviken, Eskilstuna 2.4 (Pedro Haglund). Brandholmens reningsverk, Nyköping 3.4 (Kalle Brinell). Baggtorp, Mörkö, Södertälje 15.4 (Mats Nordin). Rödrömmen, Sörfjärden, Eskilstuna 23.4-25.4 (Eva-Lena Hernod, Lars-Erik Collin, Bo Hernod). Svanvikens plattform, Nyköping 29.4 (Lennart Wahlén). Näsnaren-området, Katrineholm-Vingåker 3.5-13.8 (Pelle Moqvist, Lillemor Däckfors). Nasen, Eskilstuna 12.6 (Leif Carlsson). Kisäng, Nyköping 28.6 (Johan Gustafsson). Norrtunasjön, Gnesta 8.7 (Tomas Widlund). Tynnelsö norra delen, Strängnäs 22.7-5.8 (Staffan

Hellbom, Yngve Meijer, Markku Kemppi). Nora-sjön, Tullgarnområdet, Södertälje 23.7 (Stefan Clason, Mats Blomstedt). Skillötsjön, Skillöt Vårdinge, Södertälje 30.7 (Bjarne Tutturen).

Pungmes *Remiz pendulinus*

(-2005:14/18) (2006:1/1)

Arten har observerats allt mer frekvent hos oss på senare tid och med årets observation är den sedd under fyra av de fem senaste åren.

Fynd:

1 2K+ lockläte Kungsör - Arbogaåns mynning, Kungsör 30.6-3.7 (*Patrik Rhönstad).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

(-2005:88/94) (2006:5/5)

Under året observerades fem fåglar på fyra olika lokaler, vilket är ovanligt många. Normalt sett observeras ungefär två sommargyllingar per år. Två utav dessa observationer gjordes dessutom ovanligt sent 22 och 23 juli, tidigare år har endast fyra observationer gjorts efter juni månads utgång.

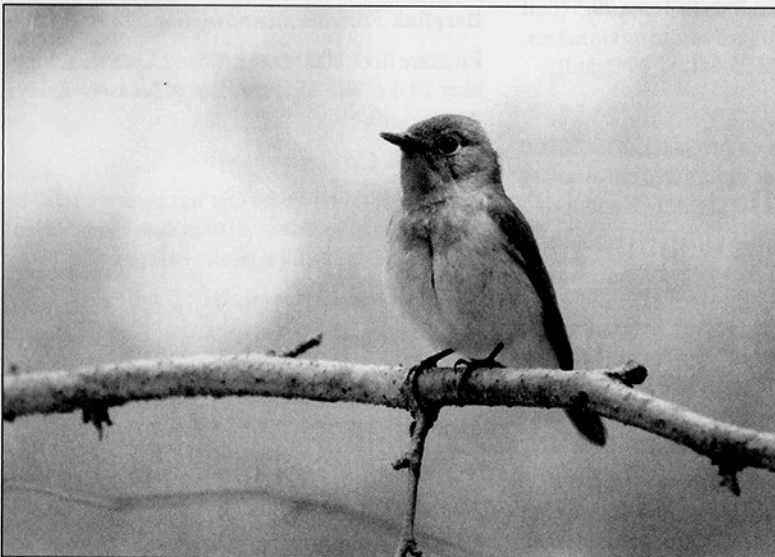
Fynd:

2 ex spel/sång Sandasjön, Norra Mörkö, Södertälje 27.5-11.6 (*Stefan Clason, *Hasse Andersson). 1 ex stationär Stora Sundby, Eskilstuna 4.6 (*Kent Carlsson). 1 ex stationär Tosterön, Strängnäs 22.7 (*Lars-Ola Westerlund). 1 ad spel/sång Stigtomta, Nyköping 23.7 (Rune van den Brink).

Nötskrika

Carrulus glandarius

Under höststräcket noterades fler än 50 sträckande fåglar vid tre tillfällen 1.10 51

Bakom de något torftiga uppgifterna "normalt uppträdande för arten" döljer sig stor upptäckarglädje för de lyckliga som får hitta en utfärgad sjungande hane av mindre flugsnappare.

ex, 28.9 110 ex samt 27.9 64 ex samtliga vid Vattentornet Oxelösund (Kalle Brinell).

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes*

Under häckningstid finns 14 observationer av cirka 15 individer. Någon konstaterad häckning finns dock inte.

Kaja *Corvus monedula*

Observationer om 2000 ex eller fler. 4000 ex sträckande Örsbaken, Brännäs våtmark, Oxelösunds k:n 22.10 (Tommy Knutsson), 2610 ex Nyköpings stad 26.7 (Kalle Brinell), 2500 ex Björshults sopp-tipp, Nyköpings 8.2 (Kalle Brinell) samt 2000 ex Eskilstuna stad 24.3 (Joachim Strengbom).

Råka *Corvus frugilegus*

Någon rapport om eventuell häckning finns ej, dock finns det rapporter från fem olika lokaler under häckningstid.

Fynd under häckningstid:

1 2K förbifl. Vadsjön, Nyköping 20.5 (Per Flodin, Göran Andersson). 1 ex rastande Norra Mörkö, Södertälje 21.5 (Örjan Jitelius). 1 2K födosökande Bastetorpvikens, Oxelösund 21.5 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson). 1 ex förbifl. Trosa 29.5 (Leif Bildström). 5 ex översvämningsmarken, Gorsingeholm, Strängnäs 25.6 (Leif Wollgård).

Kråka *Corvus corone*

Under hösten noterades en hög stäcksiffra 20000 ex sträckande mot söder vid Örsbaken, Brännäs Våtmark, Oxelösund 22.10 (Tommy Knutsson)

Svartkråka *Corvus corone corone*

(-2005:20/26) (2006:1/1)

Under året noterades en stationär Svartkråka vid Tystberga - Ekeckulla 6.9-9.9 (*Thomas Larsson, *Jan-Eric Hägerroth, Göran Altstedt). Med nedanstående tillägg för 2004 gör detta att denna ras av kråka nu noterats tre år i rad efter att innan dess inte setts sedan 1997.

Stor försiktighet krävs dock vid bestämning av svart kråka, framförallt på hösten, då förväxlingsrisken med unga råkor är stor.

Tillägg för år 2004:

1 ad stationär Nynäs, Nyköping 24.5 (*Lennart Wahlén).

Stare *Sturnus vulgaris*

Under januari månad rapporterades sju ex på tre olika lokaler och under december noterades 31 ex på fyra olika lokaler. Under senare år har antalet vinterfynd av arten minskat.

Stora flockar på minst 1000 ex har rapporterats enligt följande:

1000 ex Örsundet, Sörfjärden, Eskilstuna 15.10 (Bo Gustafsson, Bruno Nordh) 1000 ex Brobyviken, Eskilstuna 5.10 (Pontus Lindberg) samt 2000 ex Brobyviken, Eskilstuna 22.4 (Pontus Linberg).

Bofink *Fringilla coelebs*

En stor flock på cirka 100.000 ex observerad vid Stora Kungsladugården, Svanviken, Nyköping 3.4-4.4 (Jonny Werdin, Tommy Ubbesen).

Ob. bo-/bergfink *Fringilla sp.*

Vid två tillfällen under hösten noterades fler än 25.000 ex. 45650 ex str Vattentornet, Oxelösund 28.9 samt 38700 ex på samma lokal 3.10 (Kalle Brinell).

Bergfink *Fringilla montifringilla*

En större flock 8000 ex rast Sjöäng, Österåker, Vingåker 29.4 (Pelle Moqvist, Bengt Larsson, Krister Andersson).

Grönfink *Carduelis chloris*

Vid fem tillfällen under året har noterats 1000 ex eller mer, med som mest 3020 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 24.9 (Kalle Brinell).

Steglits *Carduelis carduelis*

Under året finns två observationer av flockar över 100 ex. Dessa är 120 ex Bolmängen, Flen 27.1 (Andreas Grabs) och 200 ex Hägnäs-viken Tullgarnsområdet, Södertälje 28.9 (Per Lundkvist).

Grönsiska *Carduelis spinus*

Några bra sträcksiffror från Vattentornet, Oxelösund:

22.9 2140 ex, 28.9 3190 ex, 4.10 2150 ex och 28.10 3280 (Kalle Brinell).

Hämpling *Carduelis cannabina*

Två fynd under vintern; En hona födosökande Bergshammar, Nyköping 17.1 (Kalle Brinell, Inger Midell) och en hona födosökande Björshults sop-tipp, Nyköping 21.1 (Kalle Brinell, Inger Midell, Bertil Karlsson m.fl). Detta gör att arten nu är observerad på vintern under fem av de sex senaste åren.

Under hösten noterades två större rastande flockar; 120 ex rast Västerviken, Tullgarnområdet, Södertälje 16.9-20.9 (Erik Asplund). 200 ex rast Tullbotorp, Tullgarnområdet, Södertälje 20.9-5.10 (Erik Asplund, Hans Norelius).

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris*

Under vintern finns nio rapporter om tillsammans 51 ex vilket kan anses vara normalt. Under vårsträcket 3.3-23.4 gjordes sju observationer av tillsammans 64 fåglar.

Under höststacket 15.10-26.11 noterades endast 80 fåglar vilket är ovanligt få. Av dessa sågs 50 ex under perioden 15.10-7.11 i samband med sträckräkningen vid Vattentornet, Oxelösund (Kalle Brinell).

Gråsiska *Carduelis flammea*

Det finns observationer av minst 1000 ex vid fyra tillfällen under året. Som mest 6760 ex sträckande vid Vattentornet, Oxelösund 28.10 (Kalle Brinell).

Brunsiska *Carduelis flammea cabaret*

En observation under häckningstid av två fåglar i par Kallmyra, Spelvik k:a, Nyköping 28.5 (Erik Owusu-Ansah, Håkan Lundberg). Någon konstaterad häckning finns ännu ej inom rapportområdet.

Snösiska *Carduelis hornemanni*

Antalet rapporter av snösiskor har ökat under senare år vilket gör att årets 33 rapporter av 42 fåglar får anses vara ganska normalt. En förklaring till det ökade antalet rapporter under de senaste 10 åren kan säkerligen vara att vi blivit betydligt bättre på att hitta och bestämma de snösiskor som finns i gråsiskflockarna.

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Under perioden 26.9-17.12 observerades nio fåg-

lar på fem olika lokaler vilket kan anses vara normalt när det inte rör sig om något invasionsår.

Fynd:

1 ex lockläte västra kyrkogården - Blommenhovensområdet, Nyköping 26.9 (Nisse Nilsson, Jan Sjöstedt). 3 ex förbifl. Pottskär, Eskilstuna 5.11 (Kent Carlsson). 1 honfärgad sträckte Vattentornet, Oxelösund 7.11 (Kalle Brinell). 1 hane rastande Tveta, Södertälje 10.12 (Johannes Hermundsson). 3 ex förbifl. Löpersjön, Övre Unnan, Nyköping 17.12 (Gigi Sahlstrand).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Totalt rapporteras om 70 sjungande fåglar under perioden 21.5-17.7 vilket är ganska normalt numera. De tre närmast föregående åren har det rapporterats mellan 60 och 69 sjungande fåglar. Fördelningen per kommun blev enligt följande: Nyköping 25, Eskilstuna 13, Oxelösund och Södertälje 11, Strängnäs sju samt Flen, Katrineholm och Trosa en vardera.

Som mest noterades sju sjungande fåglar vid Brandholmens reningsverk, Brandholmen, Nyköping 13.6 (Kalle Brinell).

Tallbit *Pinicola enucleator*

Totalt observerades 34 fåglar fördelade på sex olika lokaler och de flesta var sträckande eller överflygande. Inga utav fåglarna var stationära. En observation gjordes under januari månad och de övriga under perioden 21.10-27.11. Även i de rapportområden som vi gränsar till var det observationer av mindre antal förbiflygande och sträckande fåglar, varav de flesta från slutat av oktober till årets slut.

Fynd:

14 ex förbifl. Läggesta, Strängnäs 4.1 (Fredrik Dahlberg). 5 ex sträckande Nibble, Ytterjärna, Södertälje 21.10 (Johannes Hermundsson). 1 ex lockläte Löpersjön, Övre Unnan, Nyköping 29.10 (Gigi Sahlstrand, Göran Forsberg). 12 ex sträckande Vattentornet, Oxelösund 2.11-4.11 (Kalle Brinell, Lennart Wahlén). 1 ex sträckande SV Skiringe gård, Flen 13.11 (Andreas Grabs). 1 ex lockläte Gök-sjön, Åkers kronopark, Strängnäs 27.11 (Leif Karlsson).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Från våren 3.4-11.4 finns tre rapporter av tre ex och från hösten 31.8-7.10 finns cirka 30 rapporter av 49 ex. Dessutom ett sent fynd av en förbi-flygande fågel Tullgarnsnäs, Tullgarnområdet, Södertälje 29.10 (Stefan Clason). Som mest noterades 8 ex rast Tullgarnsnäs, Tullgarnområdet, Södertälje 6.9 (Stefan Clason). Antalet höstfynd är normalt, medan vårfynden är något färre än normalt.

Snöspurv *Plectrophenax nivalis*

Vintertid under perioden 1.1-20.2 gjordes 13 observation av tillsammans 72 ex.

Under vårsträcket 16.3-7.4 sågs någonstans mellan 2.500 och 3.000 ex på cirka 45 olika platser i vårt rapportområde, vilket är mycket mer än normalt. De största flockarna var 350 ex födosökande Stenkvistafältet, Eskilstuna 1.4 (Lars-Erik Collin), 250 ex Björksund, Nyköping 2.4 (Göran Altstedt) och 230 ex rast Erkan V Tuna kyrka, Nyköping 2.4 (Lennart Wahlén). Även i våra angränsande områden Stockholm, Västmanland och Uppland sågs stora mängder snöspurv under vårsträcket. Under höststräcket gjordes ett tiotal observationer av totalt 41 fåglar.

Fyndet i den förra årsrapporten om 31 fåglar den 15 maj hade fått fel datum, fyndet avser den 29 oktober.

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

Rapport finns om 20 sjungande fåglar från 13 olika lokaler under perioden 30.4-6.7 vilket nu för tiden är ett normalt antal. Flest sjungande fåglar fem stycken rapporteras från Sofiebergsåsen, Eskilstuna (Lennart Eriksson, Allan Carlsson, Björn Jönsson). Utöver detta finns rapport om sju sträckande fåglar Vattentornet Oxelösund 17.8-2.9 (Kalle Brinell) och en rastande fågel Skåra viltvatten, Skåraområdet, Nyköping 20.8 (Thomas Larsson).

Videsparv *Emberiza rustica*

Efter att under en rad av år i början på 2000-talet endast observerats med ett till två ex gjordes 2005 fyra observationer av lika många individer. Under 2006 gjordes sex observationer av tillsammans åtta

fåglar vilket är det högsta antalet som rapporterats under ett år i vårt rapportområde. Samtliga fynd gjordes under hösten.

Fynd: Två 1K Sjösaviken, Nyköping 9.9 (Göran Altstedt). 1 ex rast Marsäng, Nyköping 10.9 (Lennart Wahlén). 1 ex rast Svanviken, Nyköping 11.9-15.9 (*Kalle Brinell). 1 ex rast Hävringe, Oxelösund 12.9 (Tommy Ubbesen, Pierre Stålnäbb, Jonny Werdin). 1 ex str S Horns båtvarv, Nyköping 23.9 (Bertil Karlsson, Nisse Nilsson). 2 ex rast Horns båtvarv, Nyköping 25.9 (gm Sörmlands-svararen).

Sävspurv *Emberiza schoeniclus*

Efter att antalet vinterfynd under ett flertal år varit ganska få gjordes i år nio fynd under januari månad av 26 ex och två fynd under december månad av ett ex var, totalt alltså 11 fynd av 28 ex. Det största antalet 15 ex noterades vid Brandholmes reningsverk, Brandholmen, Nyköpings 7.1 (Nisse Nilsson).

Kornspurv *Emberiza calandra*

(-2005:0/0) (2006:1/1)

Rapportområdets första fynd av kornspurv gjordes i närheten av Ålberga, Nyköping (exakt lokal något osäker, men i rapporten anges Dammbroängen). Observatören var en semestercyklande Belgare.

Fynd:

1 ad hane spel/sång Ålberga, Nyköping 11.7 (*Simon Feys).

Hartsö-Enskär fågelstation

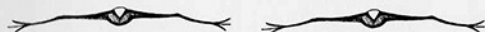
Genom idéellt arbete som ringmärkare eller assistent på vår "egen" fågelstation kan du göra en ovärderlig insats för fågelforskningen. Som assistent behöver du inte vara fågelexpert, men du ska gilla fåglar.

Det går även utmärkt att förlägga föreningsexkursioner till ön (transportkostnad cirka 100 kr/person vid 12 deltagare). Logi sker lämpligen i tält.

Fågelstationen är belägen på ön Enskär i Hartsöarkipelagens södra del som en sista utpost mot det öppna havet. Stationen drivs av FSO och verksamhet har här bedrivits sedan 1965.

För mer information kontakta Lennart Wahlén, 0155-215711.

Du kan också stödja verksamheten genom att köpa stationens T-shirts, dekaler och fågelholkar.

SörmlandsSvararen

Ring SörmlandsSvararen för att få besked om senaste nytt i de Sörmländska markerna eller de lokala fågel-föreningarnas exkursioner och möten. Svararen drivs av Regionala rapportkommittén (Rrk) som är en arbetsgrupp inom FSO. Rapporterar du till SörmlandsSvararen kommer dina obsar direkt till Rrk:s fågelrapport. Inkommen information om känsliga och hotade arter/häckningar behandlas konfidentiellt och registreras endast som ett underlag för fågelskyddsarbetet och utläses ej på svararen.

Skötselansvarig för SörmlandsSvararen är Jan Gustafsson med Göran Andersson som backup. Kontakta Rrk (se nedan) om du har frågor, sunpunkter eller vill göra felanmälan.

OBS! Rapporterar dina obsar gör du på tel:

0157-10846

FSO:S HEMSIDA

På hemsidan presenteras föreningen och dess verksamhet. Här hittar du information om aktiviteter och aktualiteter samt kontaktpersoner.
www.sormlandsornitologerna.se

RAPPORTMOTTAGARE:

Rrk Sörmland, Håkan Lernefalk
Storgatan 16A, 641 45 Katrineholm
0150-511 34

kontaktar Rrk gör du på
rrk@sormlandsornitologerna.se

Fågelskådarnas eget studieförbund

Studieförbundet

Där Sveriges Ornitologiska Förening är en medlemsorganisation bland 17 andra. Vi finns på följande platser:

Eskilstuna	016-159320	eskilstuna.0405@sfr.se
Flen	0157-14262	flen.0403@sfr.se
Katrineholm	0150-51051	katrineholm.0403@sfr.se
Nyköping	0155-217120	nykoping.0401@sfr.se
Strängnäs	0152-16780	strangnas.0406@sfr.se
Vingåker	0151-12180	vingaker.0403@sfr.se

Kontakta oss gärna så skall vi ta vara på ert fågelintresse genom studiecirklar, föreläsningar (kulturarrangemang).

Vi finns för er!

Torbjörn Larsson (distriktsansvarig för SOF) 0157-14262 och 0150-51042